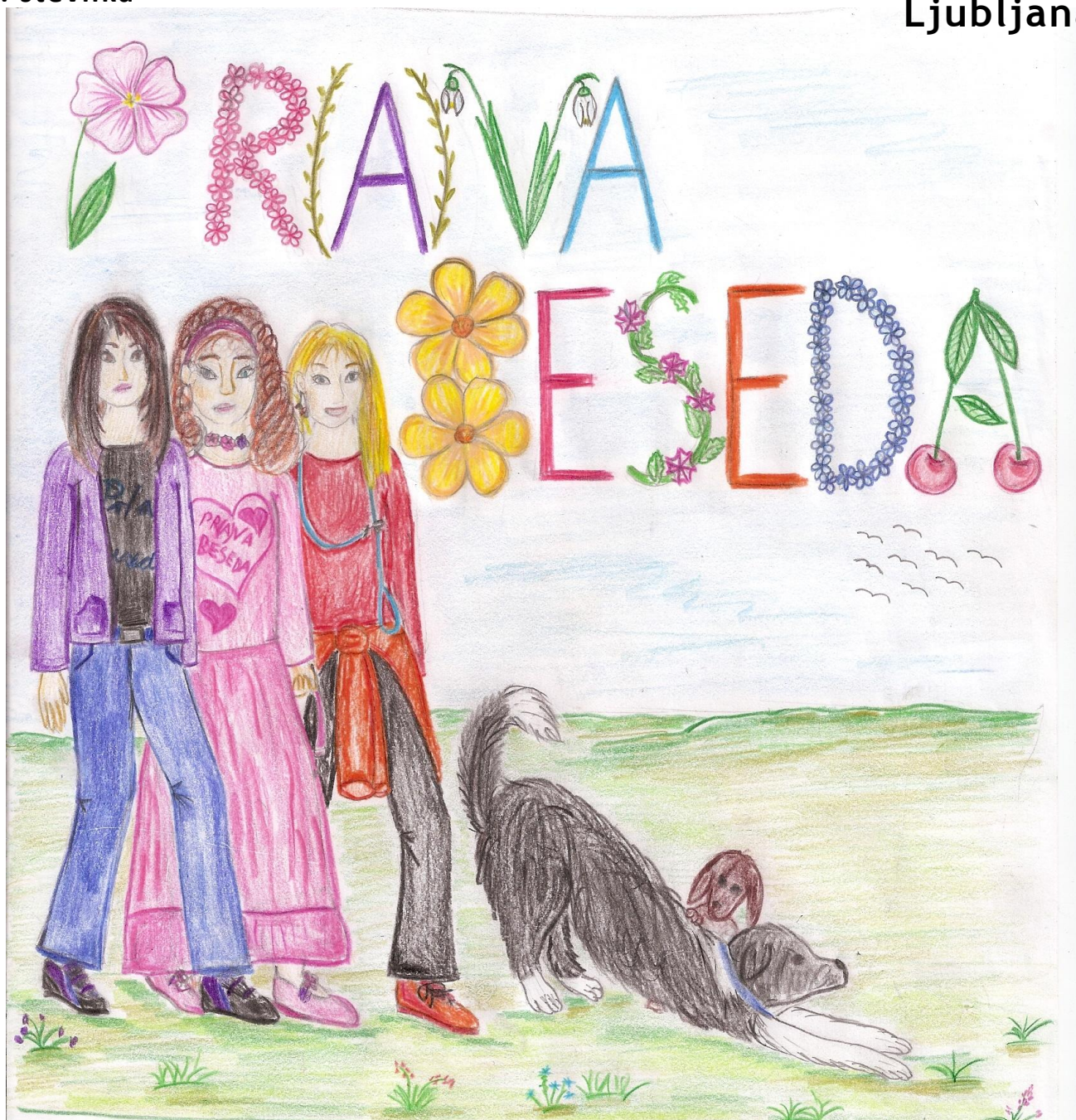

31. 3. 2010
2. številka

Pr(a)va beseda

OŠ Franceta Bevka
Ljubljana

POD ŠOLSKIM DROBNOGLEDOM

MED PLATNICAMI

KLICAJ

SVET ŽIVALI

INTERVJU

IZPOD PERESA ...

ŠPORT

POTUJEMO

RITEM & FILM

MED ODMOROM

Osnovna šola
Franceta Bevka
Ulica Pohorskega
bataljona1
Ljubljana

Tel. št.:
(01) 568 7010

Faks:
(01) 568 2323

E-pošta:
O-fb.lj@guest.arnes.si

Uvodnik

Pomlad se prebuja? Pravzaprav da. Vse že diši po očarljivih cvetlicah, ki se sramežljivo dvigujejo iz mokre zemlje, ptički žvrgolijo, sneg kopni, temperature se dvigujejo, izza oblakov pa že kuka zlato sonce, ki se je naveličalo ždeti za meteži snega. Prebudili pa smo se tudi mi; porodile so se nove ideje in zamisli, sveže, dehteče, izvirne, komaj čakajoče na uresničitev. Novinarji smo bolj izkušeni, že stari mački z mladimi idejami. Od decembra, odkar je na svet prišel naš prvi otročiček, smo sedeli za računalniki, tipkali, da so nas že kar prsti boleli, si razbijali glave in nato zbrali in zgarali skupaj tole, kar leži pred vami. Potrudili smo se, da je časopis raznovrsten, različen in ... barvit! Končno bo glasilo izšlo v barvah. V tej številki boste našli nove, sveže članke, prispevke in teme. Objavili smo izdelke mlajših učencev, kar še bolj prispeva k raznolikosti. Članki so napisani v pomladnem duhu, a

pišemo in se zavedamo, da s pomladjo še ne odhajajo virusi in bolezenske nadloge. Morda je gripa trenutno v zatonu, a to še ne pomeni, da je izginila. V tej številki obširno opisujemo, kako se paziti gripe, marsikaterih drugih virusov in nadlog. Potepamo se po Tajskem, govorimo o ogroženih živalih in podnebnih spremembah, pokukamo v domačo in tujo filmsko ter glasbeno sceno, sledimo športnim dogodkom, pregledamo najnovejše in tudi malo starejše knjižne hite in še vse mogoče. V glasilu ne manjka vicev, rebusov, premetank, križank ... , tako da nikomur ne bo dolgčas. Torej: uživajte in se zabavajte v prvih pomladnih dnevih. Imejte se »fajn«!

Katja Sluga, urednica

Najdete nas lahko na spletu!
<http://www.francebevk.net>

Izbirni predmet šolsko novinarstvo

Mentorica:
Barbara Kampjut, prof. slov.

Glavna urednica:
Katja Sluga, 7.a

Novinarji:
Gaja Lukacs Čufer, 9.a
Iza Štrumbelj Oblak, 7.a
Petra Ramšak, 7.a
Filip Juroš, 7.b

Zunanji sodelavki:
Nika Pogorelc, 8.a
Ana Grm, 8.a

Vsebina

Pod šolskim drobnogledom	3	Med platnicami	20
Klicaj	11	- Galeja gusarskih miškonov - Dinozavri pred mrakom - Ujeta v mestnem stolpu - Izgubljeni simbol - Piratinja - Distorzija	
- Pandemska gripa – intervju z zdravnico Ireno Štucin Gantar - Umivajmo si roke - Epilepsija		Svet živali	23
Intervju	16	- Ogrožene živali - Divja mačka - Kviz	
Zobozdravnica Tanja Bratkovič		Izpod peresa	25
Šport	17	- Najlepše darilo - Spisi šolskega Cankarjevega tekmovanja - Prispevki četrtošolcev	
- Nogomet - Slovenci na svetovnem prvenstvu - Olimpijski kviz		Potujemo	33
Ritem & film	19	Tajska	
- Britney Spears - Avatar		Med odmorom	37

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

Zimski športni dan

Na naši šoli že nekaj let zapovrstjo organiziramo zimski športni dan za prvo triletno tako, da se učenci in spremljevalci odpeljemo v Planico, kjer imajo učenci na izbiro smučanje in sankanje. Organizacija takšnega športnega dneva zahteva kar precej dela, ker je potrebno poskrbeti tako za prevoz, kot organizacijo varnega smučanja in sankanja ter prehrano. Nekaj tednov pred športnim dnevom odnesejo otroci domov posebna obvestila s prijavnici, preko katerih starši nato svoje otroke prijavijo v določeno dejavnost. V skupino smučarjev lahko vpišejo tiste otroke, ki imajo smučarsko opremo in obvladajo osnovno tehniko spuščanja po strmini. Na šoli potem glede na prijave poskrbimo za zadostno število učiteljev smučanja tako, da na smučišču organiziramo manjše skupine. Ostali otroci pa so razdeljeni v skupino sankalcev. Na žičnici v Planici že nekaj let dela zelo prijazen žičničar Lojz, ki vsako leto poskrbi za varno vstopanje otrok na žičnico. Aktivnosti na snegu pa zahtevajo veliko energije, zato poskrbimo tudi za hrano. Nekaj jo imajo otroci s seboj, na koncu pa nam v ČŠOD Planica pripravijo prav slastne testenine.

Letos smo imeli srečno roko pri izbiri datuma (sreda, 3. februar), ker smo smučali in se sankali v lepem sončnem vremenu.

Vsi smo se naužili čistega gorskega zraka in sončnih žarkov, ki smo jih to zimo že pošteno pogrešali.

Najmlajši so zelo pogumni smučarji.

Sankači, hitro gor in še hitreje dol!

Joj, smo lačni!

Žičničar Lojz nam je prijazno pomagal.

Vsi smo zadovoljni.

Marica Žakelj

V torek, 9. februarja, smo se na zimski športni dan odpravili še učenci od 5. do 9. razreda. Odpeljali smo se na pohod v Tamar, smučanje v Kranjsko Goro ali drsanje na Bled. Bilo je oblačno, a vsaj ni snežilo. Tudi mi smo preživeli lep dan, poln zimskih radosti.

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

Atletsko prvenstvo osnovnih šol Ljubljane

13. januarja so se naši športniki udeležili Zimskega atletskega prvenstva osnovnih šol. Moramo reči, da je bila udeležba velika, še več pa je bilo dobrih rezultatov. Med najuspešnejšimi so bili:

- **Teja Dermastja iz 9.b je bila med starejšimi učenkami druga v teku na 60 m.**
- Barbara Štuhec iz 3.a je bila četrta med najmlajšimi učenkami v skoku v daljino.
- Ula Sok iz 4.a je bila med najmlajšimi učenkami sedma v skoku v daljino.
- **Nina Porčič iz 7.a je bila med mlajšimi učenkami tretja v teku na 60 m.**
- Maja Papež iz 6.b je bila med mlajšimi učenkami šesta v teku na 60 m.
- **Domen Nussdorfer iz 7.a je bil med mlajšimi učenci tretji v skoku v daljino.**
- Katarina Tabaček iz 8.a je bila med mlajšimi učenkami sedma v skoku v daljino.
- **Lea Janežič iz 6.a je bila med mlajšimi učenkami tretja v skoku v višino,** Ana Toličič iz 6.a pa četrta.
- **Primož Defferri iz 7.a je bil med mlajšimi učenci v skoku v višino drugi,** Jure Semenič iz 7.a pa šesti.

Na tekmovanju so se trudili še: Ula Sok, Lana Levstek, Luka Ferjančič, Luka Banovič in Žak Šinkovec. V kategoriji starejših deklet in fantov pa so poleg zgoraj omenjenih tekmovali še: Maja Papež, Ana Toličič, Katarina Verbič, Katarina Tabaček, Ana Grm, Edisa Abdič.

Vsem tekmovalcem, še posebej pa dobitnikom medalj, iskreno čestitamo.

Tekmovanje v plavanju za osnovne šole

V januarju je potekalo tekmovanje v plavanju za kategorizirane in nekategorizirane, mlajše in starejše učence(ke) ljubljanskih osnovnih šol. Tekmovanje je bilo organizirano v tivolskem bazenu.

Našo šolo sta zastopali dve učenki, ki sta tekmovali v skupini kategoriziranih tekmovalk. To sta bili Katarina Mikuž iz devetega razreda in Pia Adamič iz sedmega razreda. Pia se je znašla med kategoriziranimi tekmovalkami, kljub temu da že od lanskega junija ne trenira več. Predpisi pa določajo, da je plavalec kategoriziran še eno leto po končanem procesu intenzivne vadbe.

Obe učenki sta se srčno borili, podrobnejših rezultatov še nimamo, a jima vseeno čestitamo!

PIONIRSKI FESTIVAL 2010

ČETRFINALNO IN POLFINALNO TEKMOVANJE V KOŠARKI ZA STAREJŠE UČENKE

Košarkarice naše šole (ekipa starejših deklet) so se uvrstile na zaključek tekmovanja za Pionirski festival. Na četrtfinalni turnir smo potovali v Novo mesto na OŠ Grm, kjer imajo že dolgo tradicijo uspešnega nastopanja na področju košarke. Prvo tekmo smo igrale z domačinkami OŠ Grm. Tekma je bila dolgo zelo izenačena, na obeh straneh zelo borbena. Na koncu so naše učenke nekoliko popustile in tekmo izgubile. Bile so kar malo potrte. Drugo tekmo so nato igrale z učenkami iz OŠ Cvetka Golarja iz Škofje Loke. Tudi ta tekma je bila izjemno borbena in nekaj časa precej izenačena. Potem so naše košarkarice nasprotnicam "ušle" in uspešno zmagale. Vse smo bile čisto iz sebe od navdušenja. Zmaga je namreč pomenila uvrstitev na polfinalni turnir.

Polfinalni turnir so organizirali na OŠ Draga Bajca v Vipavi, kjer so poleg domačink igrale še učenke OŠ Simon Jenko iz Kranja in košarkarice naše šole. Že pred odhodom na polfinalni turnir smo se zavedale, da bodo te tekme še bolj zahtevne od preteklih. Prvo tekmo smo igrale z OŠ Vipava. Začele smo dobro, potem so nam nasprotnice precej "pobegnile", a smo jih na koncu skoraj ujele. Na žalost smo tekmo izgubile za eno samo točko.

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

ŠPORT

Naše učenke so se po prvi tekmi lahko le malo oddahnile, takoj nato pa igrale še drugo tekmo z

učenkami iz OŠ Simona Jenka. Dolgo smo se uspešno upirale in kljub izrednemu trudu vseh tekmo vseeno izgubile z osmimi koši razlike. Precej se je poznalo, da so v naši ekipi manjkale nekatere zelo požrtvovalne košarkarice, ki so zbolele oziroma so bile na smučanju.

V ekipi starejših košarkaric so igrale: Teja Dermastja, Lea Kralj, Tina Prešeren, Polona Gostiša, Ana Grm, Nika Puntar, Katarina Tabaček, Nina Porčič, Sara Izak, Sanja Petrović, Edisa Abdić, Sara Klopčič, Anja Čas, Lea Janežič, Klara Bohinc.

Vsem učenkam se zahvaljujem za njihovo prizadevno in borbeno zastopanje naše šole.

Marica Žakelj

POKLJUŠKI MARATON

V soboto, 6.2. 2010, smo se planinci naše šole udeležili zimske prireditve Pokljuški maraton. Prijavili smo se za pohod na Zajamnike. Sredi tedna se je vreme povsem obrnilo in tudi napoved za naprej je bila slaba. V dolini je ves petek deževalo, v gorah pa snežilo. Organizatorji so mi zagotovili, da bo cesta na Pokljuko ustrezno vzdrževana in naj se ne bojimo priti na Pokljuški maraton.

Odločili smo se, da bomo šli, čeprav se je kar nekaj učencev izpisalo zaradi napovedanih slabih razmer. V soboto zjutraj je v Ljubljani rahlo deževalo, a hudega ni bilo, na poti proti Pokljuki pa so se dežne kaplje spremenile v rahle snežinke in tako vreme je ostalo ves čas našega pohoda.

Vsi učenci so bili dobre volje, odlično so hodili in se na koncu še vrgli v sneg. Tudi tokrat smo imeli dva nova planinca, ki smo ju po planinsko "krstili". Upamo, da bosta še našla čas in voljo in se bosta še kdaj udeležila naših pohodov.

Marica Žakelj

Na Uskovnici se je malica vsem zelo prilegla.

Timijev krst

EKSKURZIJE ČŠOD EKSKURZIJE ČŠOD EKSKURZIJE ČŠOD EKSKURZIJE ČŠOD

Zimska šola v naravi

V ponedeljek, 22. 2., smo se šesti razredi odpravili na petdnevno smučanje. Iz Ljubljane smo takoj odšli na smučišče Mojstrana, kjer smo imeli preizkus smučanja. Za začetnike je to bil preizkus padanja na zadnjo plat. Po smučanju smo se peljali do doma Trilobit in tam pokosili. Vsak dan smo odšli smučat v Kranjsko Goru. Preizkusili smo se na vlečnici in tudi tu smo začetniki sprva padali.

Po okusnem kosilu smo imeli prosto uro. Seveda nihče ni počival, vsi smo se zabavali. Vsak večer smo imeli zanimiva predavanja o Alpah, narcisah, železu ... Zadnja dva dneva sta bila najbolj zabavna. Preizkusili smo se v teku na smučeh. Nekateri smo na vsakem ovinku padli, drugi pa so se kar dobro držali. Zadnji večer je bil nepozaben. Plesali smo kot v disku. Zjutraj so se nekateri zbudili z bolečimi stopali, poleg tega pa so nas od smučanja bolele še roke, noge in zadnje plati. Bilo je zelo razburljivo.

Mateja Macut, 6.b

Narodni muzej novejšje zgodovine

Narodni muzej novejšje zgodovine se nahaja v gradu Cekin na robu Parka Tivoli v Šiški. Grad je bil zgrajen okoli leta 1755. Ko je bila Ljubljana pod okupacijo Francije, je v njem začasno živel pomembnejši iz Napoleonovih vrst. Kasneje pa je v njem živel Slovenec Peter Kozler, ki je tam tudi umrl. Danes se v njem nahaja razstava o prvi in drugi svetovni vojni. Razstavo popestri zanimiva razlaga in kratek film slik iz druge svetovne vojne. Imajo tudi dobro prikazano bedo in revščino, ki jo povzroči vojna. Ta muzej smo si deveti razredi ogledali za boljšo predstavitev grozot teh dveh vojn.

Gaja Lukacs-Čufer

Rudnik Velenje

V torek, 2. februarja, so se sedmošolci odpeljali v Velenje. Tam so si ogledali Premogovniški muzej in se spustili v rudnik do globine 180 metrov. V muzejskem ter zaprtem delu rudnika so spoznali trdo življenje rudarjev, načine kopanja premoga in nesreče v rudniku. Peljali so se z rudniškim vlakcem in trakom ter spoznali mnogo naprav, namenjenih v pomoč kopanju. Ob lutkah in posnetkih so si lahko predstavljali, kakšno je bilo življenje pod zemljo. Dobili so celo rudarsko malico: kranjsko klobaso, kruh in gorčico. Prisluhnili so tudi predavanju ekologov, ki preučujejo onesnaženost zraka, vode in zemlje zaradi termoelektrarne. Vreme je bilo zelo lepo, zato so se sprehodili do zaledenelih jezer, ki jih v Šaleški dolini zaradi ugrezanja kar mrgoli. Imeli so se zelo lepo in se naučili marsikaj novega.

Rudnik pa si je med počitnicami ogledal tudi naš četrtošolec Jure Arsovič, ki je zapisal naslednji sestavek.

Med počitnicami sem bil pri dediju in babici. Ogledali smo si rudarski muzej v Velenju. V njem še zdaj kopljejo rjavi premog. Uporablja se za kurjenje v tovarnah in hišah.

Izvedel sem, da se rudarji pozdravljajo z besedo srečno. Imeli so zelo težko delo in slabo prehrano. Jedli so zelenjavo in kruh. V muzeju imajo veliko strojev, ki so jih uporabljali v starih časih za kopanje premoga. Včasih so kopali ročno in s slabimi stroji, danes pa z velikimi vrtalniki.

Preden smo vstopili v jamo, smo se oblekli v rudarska oblačila in čelado. Na njej je bila lučka. Nazaj smo se odpeljali z rudniškim vlakom. Bil je železen in imel je štiri vagone.

Ko smo se vrnili, smo jedli mojo najljubšo jed - špagete z bolonjsko omako.

Po Prešernovih stopinjah

5. februarja so se osmošolci odpravili na kulturni dan, na katerem so podrobno spoznali življenje in delo pesnika Franceta Prešerna. Pot jih je vodila skozi tri kraje, kjer je naš poet živel in ustvarjal: Ljubljano, Kranj in Vrbo. Osmošolka **Urška Debelak** je nato v šoli napisala naslednji spis.

France Prešeren je bil eden največjih in najpomembnejših slovenskih pesnikov. Rodil se je 3. 12. 1800 v majhni vasici Vrba na Gorenjskem. Bil je tretji otrok in prvi sin mame Mine in očeta Šimna. Že zelo zgodaj je kazal nadarjenost ter dovtetnost za učenje, pa tudi za oblikovanje rim. Z osmimi leti so ga poslali od doma k stricu, kasneje pa v ribniško šolo, kjer se je začela njegova razburljiva življenjska pot, ki ga je vodila iz enega kraja v drugega. Njegova mati si je srčno želela, da bi se šolal za duhovnika, a njega je zanimalo pravo. Staršem se je uprl ter ob finančni pomoči stricev odšel na Dunaj, kar kaže, kako samosvoje in odločne narave je bil Prešeren. Navkljub vsem težavam, ki so se kar vrstile, je vztrajno sledil svojim sanjam, odločen, da jih uresniči.

Sam zase je pravil, da pravih prijateljev ni imel, čeprav so se okrog njega zmeraj našli ljudje, ki so ga podpirali in mu pomagali tako pri razvijanju njegovega pesniškega talenta, kot tudi pri pravnem poklicu. Zdi se mi, da je bil Prešeren navkljub vsem dobrim lastnostim od časa do časa preveč črnogled in se mnogokrat ni zavedal lepi stvari, ki so ga obdajale.

France v ljubezni ni imel sreče. Mnogokrat se je nesrečno zaljubil, njegova čustva pa večinoma niso naletela na plodna tla. Čeprav je kasneje z Ano Jelovšek imel tri otroke in jo je na nek način imel rad, se mi zdi, da z njo ni bil srečen in je po tistem še zmeraj hrepenel po bogati mestni lepotici Primičevi Juliji. Julija mu je strla srce, ko se je poročila z njegovim nekdanjim sošolcem in velikim tekmečem. Menim, da mu je pustila globoke čustvene rane, ki jih čas ni zacelil. Svojo žalost in probleme, ki so se le še kopičili, ko se mu je utopil edini pravi prijatelj Matija Čop, je sčasoma začel utapljati v alkoholu in zabavah. Na nek način ga razumem, saj je v svojem življenju doživel res veliko hudega. Po drugi strani pa je prav tegoba v pesniku zbudila ideje za pesmi. V tem času so nastali Soneti nesreče, v katere je zlil vsa svoja nakopičena čustva.

Prebrala sem, da je bil pesnik zelo dobrega srca in je kasneje, ko je končno dobil svojo odvetniško pisarno, revne zastopal kar zastonj. Ljudje so ga imeli radi, zato so bili še toliko bolj žalostni, ko je 8. 2. 1849 v Kranju zaradi bolezni umrl.

France Prešeren je ustvarjal v obdobju romantike. Za slovensko pesništvo je zelo pomemben, saj so se njegove pesmi lahko kosale s tedanjo evropsko poezijo. Bil je tudi zaveden Slovenec in trudil se je, da bi slovenski jezik kultiviral in tako dokazal, da ni le kmečki jezik. France je bil zelo samokritičen in je svoja dela kar naprej popravljaj, tako da je bil končni izdelek tako rekoč popoln. Tako lahko razumem, zakaj je izdal le eno pesniško zbirko z naslovom Poezije. Še danes ga mnogi občudujejo ter se čudijo, kako so mu uspeli takšni pesniški fenomeni. Tudi moje mnenje je, da je Prešeren bil in bo samo en, saj je oče slovenske poezije.

Ljudska glasbila v 3.a

V ponedeljek, 22. februarja, nas je obiskal gospod Darko Korošec, ki nam je prišel predstaviti ljudska glasbila. Pokazal in zaigral nam je na lončeni bas, piščalke, ki so jih delali pastirji na paši, nosno piščal, drumljico, ksilofon, kitaro z eno struno ... Spoznali smo tudi, kaj je brnivka. To je igrača, ki so jo naredili fantje iz kosa lesa in vrvice. Brnivko so držali za vrvico in jo vrteli po zraku, da je iz nje prihajal brneč zvok. Ko nam je predstavljal lončeni bas, pa smo izvedeli, da so si deklice iz svinjskega mehurja, ki je del lončenega basa, rade naredile torbice. Malo za šalo, malo pa tudi za res nam je pokazal, da se da igrati tudi z navadno gradbeniško cevjo. Za konec pa smo izdelali še vsak svoj boben.

Zala Kampjut

KNJIŽNICA BEŽIGRAD

Februarja smo se sedmošolci po drugi šolski uri z avtobusom odpeljali v knjižnico Bežigrad. Najprej so nas peljali v spodnje prostore, kjer so nam s power pointom predstavili različne vrste knjižnic, znake (piktograme), ki nam predstavijo zvrst knjige (kriminalke, znanstvena fantastika, pustolovske knjige,...), oddelke za različne starostne skupine ... Potem so nas peljali na mladinski oddelok. Dobili smo delovne liste z nalogo, da smo sami ustvarili svojo knjižnico. Vse je bilo odvisno le od naše domišljije. Nato smo se vrnili v spodnji prostor, kjer je vsak dobil knjigo Pojdi z mano, avtorja Dušana Čatra. Po končanem ogledu knjižnice smo se z avtobusom vrnili v šolo ter imeli še peto in šesto uro pouka.

Iza Štrumbelj Oblak

24. december 2009

Na zadnji dan šole pred božično-novoletnimi prazniki smo kot vsako leto imeli proslavo in ples oziroma zabavo. Zabavo so vodili deveti razredi. Na začetku smo si ogledali krajšo gledališko predstavo z naslovom Županova Micka. Pripravili so jo osmošolci, mentorica predstave pa je bila njihova učiteljica slovenščine Barbara Kampjut. Poudariti moramo, da so učenci predstavo pripravili med poukom, ko pa se je začel bližati 24. december, so žrtvovali tudi svoj prosti čas in vadili tudi popoldne. Njihova predstava nas je navdušila: odlični kostumi, dramatizacija in dober starinski jezik in gorenjski dialekt.

Po Županovi Micki so nastopila še dekleta iz sedmih in četrtnih razredov: Klara Bohinc (7.a), Anja Čas (7.a), Neja Vrtovec (4.b) in Sara Kralj (4.b). Zaplesale so na mix različnih pesmi in bile odlične. Točko sta pripravila tudi Maja Narobe (7.b) in njen soplesalec Matej. Skupaj že dolgo časa trenirata rock'n roll in sta zelo uspešna. Hitra

glasba, super kostumi, fantastična izvedba. Bila sta preprosto neverjetna.

Za kulturnim programom pa je na vrsto prišel ples. 9.b je pripravil program za mlajše. Zaplesali smo na Račke, uvodno pesem iz risanke Winx in še na mnoge druge. Mlajše je razveselil celo Božiček (Žan Luštrik). Nato sta mikrofon v roke vzeli Maša Juvanc in Pika Bavdaž iz 9.a, ki sta vodili program za starejše. Tokrat smo zaplesali še na druge, bolj »odrasle« skladbe: Shake It skupine Metero Station, Pinkino So What... Imeli smo se super. Naj še omenimo: pri vsaki skladbi se je na panoju na odru vrtela predstavitev skladbe, ki so jo pripravili člani izbirnega predmeta Vzgoja za medije pod mentorstvom učiteljice Petre Novak Trobentar.

Pred zaključkom smo se še spomnili in opomnili, da je 26. decembra državni praznik Dan samostojnosti in enotnosti, ko Slovenci praznujemo začetek osamosvojitve Slovenije. Nato nam je ravnateljica gospa Maja Petkovšek Fink še zaželela vesel božič in srečno novo leto in z nasmehom na obrazu smo se okoli trinajste ure odpravili domov.

KULTURNA PRIREDITEV

V četrtek, 11. marca, ob 18. uri je bila naša velika avla do zadnjega kotička polna staršev in sorodnikov. Zakaj? Naši učenci so pripravili kulturni večer. Gledalci so se veliko naučili o odnosih med ljudmi v gledališki predstavi Grdi raček, ki so jo pripravili učenci malega gledališkega krožka pod vodstvom mentorice Simone Samide. Gledalci so se zabavali tudi ob predstavi Pika Nogavička, ki sta jo pripravila gledališki klub in gledališki krožek pod mentorstvom Barbare Kampjut. Prepevala sta nam tudi otroški in mladinski pevski zbor pod vodstvom mentorice Marije Zupan. Otroški pevski zbor je zapel pesmici: Kolobarji tam kraj jezera in Pika Nogavička. Mladinski dvoglasni pevski zbor pa je zapel pesmi Ta zima že zapušča nas in Poziv. Za zaključek uspešne prireditve so vsi skupaj zapeli še poslovilno pesem Lep pozdrav.

Hans Christian Andersen
GRDI RAČEK

Nastopali so:

Katja Novak	Sara Bartha Rijavec
Inja Peciga	Nej Fajon
Lara Majerle	Ula Banovič
Anet Monell Šinkovec	Mana Veljkovič Brandt
Brina Plevčak	Hana Huth Lukšič
Nina Majerle	Aneja Petrovič
Zarja Šebenik	Tanaja Petrovič
	Matija Verbič

Mentorica: Simona Samida

Astrid Lindgren
PIKA NOGAVIČKA (Andrej Rozman Roza)

Pod mentorstvom učiteljice Barbare Kampjut so vam igrali:

Liza Močnik	Pika Bavdaž
Jana Arnuga	Kaja Ribnikar
Edisa Abdić	Tinkara Stražišar
Filip Juroš	Teja Dermastja
Sanja Petrovič	Katja Špindler
Klara Bohinc	Špela Stražišar
Katarina Tabaček	Tina Toličič
Amra Topalović	Katja Sluga
Petra Ramšak	...in v vlogi Pike Nogavičke
Žiga Dobravc	osmošolka Ana Grm
Maja Narobe	

TEKMOVANJA

TEKMOVANJA

TEKMOVANJA

TEKMOVANJA

Angleščina

26. novembra 2009 je potekalo tekmovanje iz znanja angleščine, ki so se ga udeležili devetošolci. Bronasto priznanje so osvojili: Tomaž Jonatan Leonardis (9.a), Tina Toličič (9.a), Sergej Varljen (9.a), Petra Krmelj (9.b), Miha Simonič (9.a), Gaja Lukacs Čufer (9.a) in Polona Gostiša (9.b). Na regijsko tekmovanje so se uvrstili vsi zgoraj naštet, razen Polone iz 9.b. Na regijskem tekmovanju, ki je bilo 28. 1., sta Gaja Lukacs in Tomaž Leonardis osvojila srebrno priznanje in se uvrstila na državno tekmovanje, ki bo 7. aprila. Čestitamo!

Logika

8. januarja je potekalo šolsko tekmovanje iz logike. V šestih razredih so bronasto priznanje osvojili: Ana Toličič (6.a), Matej Rous (6.a) in David Habič (6.b). V sedmih so bili najboljši: Katja Sluga (7.a), Asja Emršič (7.b), Pia Caroline Adamič (7.b), Luka Gantar (7.a) in Anja Klepac (7.b). Vsi zgoraj omenjeni so osvojili bronasto priznanje in se uvrstili na državno tekmovanje. Od osmošolcev se je na državno tekmovanje uvrstil Žiga Klemenčič (8.a), bronasto priznanje pa so osvojili Žiga Klemenčič (8.a), Žiga Dobravc (8.a), Nejc Klemenčič (8.a) in Iris Flisar (8.a). Od devetih razredov so bronasto priznanje osvojili Tomaž Jonatan Leonardis (9.a), Katarina Mikuž (9.a) in Pika Bavdaž (9.a). Na državno tekmovanje sta se uvrstila Katarina in Tomaž, ki je bilo v soboto 30. januarja na OŠ Bežigrad. Zlato priznanje sta osvojila oba naša devetošolca: Tomaž Jonatan Leonardis (9.a) in Katarina Mikuž (9.a). Čestitamo!

Astronomija

Šolsko tekmovanje iz znanja astronomije je potekalo 2. decembra ob 13. uri. Bronasto priznanje je osvojil Tomaž Jonatan Leonardis z vsemi točkami ter se tudi uvrstil na državno tekmovanje. To je potekalo 19. decembra na Fakulteti za matematiko in fiziko. Tomaž je bil dvaintrideseti od stotriinšedemdesetih tekmovalcev in osvojil srebrno priznanje. Čestitamo!

Cankarjevo tekmovanje

8. 12. 2009 je potekalo šolsko Cankarjevo tekmovanje. Učenci 2., 3., 5.a, 6., 7., 8. in 9. razredov so se na tekmovanje pridno pripravljali ves oktober in november, decembra pa so morali napisati razlagalni spis; drugošolci in tretješolci so brali Župančičeve Mehurčke, petošolka je brala zbirko Bine Štampe Žmavc Živa hiša, šestarji in sedmarji so se predihali skozi pesemsko zbirko Ervina Fritza Vrane, osmi in deveti pa so predelali Pavčkovno pesniško zbirko Majnice in majhnice. Najboljši pa so bili:

- deveti razred: bronasto Cankarjevo priznanje so osvojili: Tina Toličič, Tomaž Jonatan Leonardis in Gaja Lukacs Čufer, na regijsko tekmovanje pa sta se uvrstila Tina Toličič in Tomaž Jonatan Leonardis.

- osmi razred: bronasto Cankarjevo priznanje so osvojile Nika Pogorelc, Neja Frkal in Eva Pogorelc, na regijsko tekmovanje pa sta se uvrstili Nika Pogorelc in Neja Frkal.

Najvišja možna bronasta priznanja so osvojili tudi:

- sedmi razred: Katja Sluga (7.a), Asja Emeršič (7.b), Alenka Pavšek (7.a), Maruša Kline (7.a) in Petra Ramšak (7.a).

- šesti razred: Maja Papež (6.b), Tine Bračko (6.b), Mateja Macut (6.b), Tinkara Stražišar (6.a) in Žan Boc (6.b).

- peti razred: Sara Klopčič (5.b)

- tretji razred: Zala Kampjut, Ana Mulej, Andraž Rus in Barbara Štuhec

- drugi razred: Hana Huth Lukšič (2.a), Urša Mati Djuraki (2.b), Inja Peciga (2.a), Aneja Petrovič (2.a), Anet Monell Šinkovec (2.a) in Janže Križaj (2.a).

V tej številki našega časopisa smo uvedli tudi posebno rubriko Cankarjevo tekmovanje, v kateri so objavljeni spisi najboljših iz vsakega razreda. Vabljeni k branju!

Regijsko tekmovanje je potekalo 23. 2. na OŠ Milana Šuštaršiča, kjer so se naši učenci odrezali odlično. Tina Toličič, Tomaž Leonardis in Nika Pogorelc so osvojili srebrna priznanja, Tomaž in Nika pa sta se uvrstila tudi na državno tekmovanje, ki je bilo 20. 3. na OŠ Spodnja Šiška, kjer je Tomaž osvojil zlato priznanje. Čestitamo!

Geografija

V sredo, 20. Januarja, je ob 13. uri potekalo tekmovanje iz znanja geografije. Tema letošnjega tekmovanja je bila Zemlja. Bronasto priznanje so osvojili Sara Ana Izak (8.a), Neja Frkal (8.a), Anja Šinkovec (9.b), Katja Sluga (7.a), Iza Tomšič (9.b), Katarina Mikuž (9.a) in Tomaž Jonatan Leonardis (9.a). Na področno tekmovanje so se uvrstili prvi trije: Tomaž Jonatan Leonardis, Katarina Mikuž in Iza Tomšič. Na področnem tekmovanju, ki je bilo 12. 3., se je naša ekipa odrezala fantastično, saj so dosegli prvo mesto in se tako uvrstili na državno tekmovanje. Čestitamo!

Biologija – Proteusovo tekmovanje

Tema letošnjega Proteusovega tekmovanja so bile slovenske zveri: medved, ris in volk. Naši tekmovalci so bili izjemno uspešni; kar sedemnajst tekmovalcev od osemnajstih je osvojilo bronasto priznanje: Leonardis Tomaž Jonatan, Grm Ana, Prešeren Tina, Toličič Tina, Mikuž Katarina, Tomšič Izza, Kralj Lea, Juvanc Reich Maša, Stražišar Špela, Špindler Katja, Flisar Iris, Fiedl Alex, Kregar Domen, Vrtovec Tim, Bavdaž Pika, Lukacs Čufer Gaja in Gostiša Maruša.

Na državno tekmovanje bi se moralo uvrstiti prvih šestnajst, a je tekmovalna komisija zaradi zelo dobrih rezultatov spremenila pravila in na državno tekmovanje so se uvrstili: Tomaž Jonatan Leonardis (9.a), Ana Grm (8.a), Tina Prešern (9.b), Tina Toličič (9.a), Katarina Mikuž (9.a) in Iza Tomšič (9.b). Čestitamo!

Fizika

V sredo, 3. marca, je potekalo šolsko tekmovanje iz fizike. Med devetošolci je bil najuspešnejši Tomaž Jonatan Leonardis (9.a), ki je osvojil bronasto priznanje, med osmošolci pa sta bronasto priznanje osvojili Ana Grm in Urška Debelak. Na področno tekmovanje so se uvrstili: devetošolci Tomaž Leonardis, Katarina Mikuž in Tina Toličič ter osmošolka Ana Grm. Čestitamo!

Nemščina

V februarju je potekalo tekmovanje iz nemške bralne značke. Tekmovali so učenci sedmih, osmih in devetih razredov. Učenci so se na tekmovanje pripravili pri izbirnem predmetu drugi tuji jezik NEMŠČINA. Naši učenci so bili zelo uspešni: v sedmih razredih je srebrno priznanje osvojilo sedem učencev, v osmih so bila tri srebrna priznanja, učenci devetih razredov pa so osvojili dve zlati in štiri srebrna priznanja.

27. novembra 2009 je potekalo šolsko tekmovanje iz znanja nemškega jezika za devete razrede. Na državno tekmovanje se je uvrstil Sergej Varljen (9.a). Državno tekmovanje je bilo 29. 1. 2010, kjer je Sergej osvojil srebrno priznanje. Čestitamo!

KEMIJA

25. januarja je potekalo šolsko tekmovanje iz kemije za bronasto Preglovo priznanje. Priznanje je osvojilo osem osmošolcev (Neja Frkal, Eva Pogorelc, Urška Debelak, Sara Ana Izak, Nika Pogorelc, Patricija Mučič Tovornik, Iris Flisar in Ana Grm) in pet devetošolcev (Tomaž Jonatan Leonardis, Katarina Mikuž, Anja Šinkovec, Tina Toličič in Iza Tomšič). Prvih šest osmošolk in prva dva devetošolca so se uvrstili na državno priznanje, ki je bilo 13. 3. na naši šoli. Tomaž Leonardis in Nika Pogorelc sta osvojila zlato priznanje, Katarina Mikuž, Sara Izak, Eva Pogorelc in Neja Frkal pa srebrno. Čestitamo!

MATEMATIČNO TEKMOVANJE – KENGURU

18. 3. je na šolskem matematičnem tekmovanju Kenguru sodelovalo kar 231 učencev od prvega do devetega razreda. Bronasto priznanje so osvojili:

Prvošolci: Žiga Rus, Manca Kavčič, Špela Anžur, Kari Čepon, Lana Drolc, Luka Jelenko Iglič, Anže Svit Požgaj, David Maks Zupančič, Gregor Kadunc, Domen Lisjak, Jaka Pesjak, Vane Stojanovski in Varja Turk.

Drugošolci: Urša Matič Djuraki, Inja Peciga, Mana Veljković Brandt, Vesna Vrhovnik, Anže Anžur, Nej Fajon, Hana Huth Lukšič, Monika Lisjak, Maja Režonja, Zarja Šebenik in Adam Tomas Škulj.

Tretješolci: Ana Mulej, Sara Klepac, Andraž Grm, Zala Kampjut, Tristan Ondiego NgInja in Barbara Štuhec.

Četrtošolci: Žan Ruben Šinkovec, Ambrož Knez, Valentin Vister, Matic Klopčič, Tina Sluga, Nika Hasler, Martin Simčič, Nejc Peciga, Eva Boc, Vito Jančan, Jure Arsovič in Selma Hušidč.

Petošolci: Sara Klopčič, Ina Nathalie Boelsing, Lara Mrzelj Lukač, Petra Birska, Benjamin Kralj, Urša Kržišnik, Miha Božnar, Lovro Bogataj, Domen Klander, Luka Javornik in Andraž Reščič.

Šestošolci: Matej Rous, Ana Toličič, Borut Hrovat, David Habič, Tine Bračko, Maja papež, Gašper Filip Hajšen, Žan Boc in Liza Katarina Močnik.

Sedmošolci: Luka Gantar, Katja Sluga, Asja Emeršič, Iza Štrumbelj Oblak, Anja Čas, Anja Klepac, Pia Caroline Adamič in Alenka Pavšek.

Osmošolci: Luka Štular, Neja Frkal, Sara Ana Izak in Eva Pogorelc.

Devetošolci: Tomaž Jonatan Leonardis, Tina Toličič in Špela Stražišar.

Vsem dobitnikom bronastih priznanj čestitamo, kako so se odrezali učenci na področnem tekmovanju, ki bo 31. 3. na naši šoli, pa vam bomo poročali v naši naslednji številki.

PANDEMSKA GRIPA

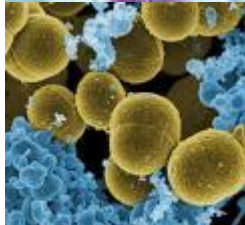
OKUŽBA Z VIRUSOM H1N1

Obolevanje za novo gripo sicer upada, a strah pred boleznijo ostaja. Zato smo se odločili, da se o tej temi pogovorimo z **zdravnico Ireno Štucin Gantar**, ki dela kot specialistka pediatrije na Enoti za intenzivno nego in terapijo novorojenčkov v okviru Univerzitetnega kliničnega centra. Preden se lotite izčrpnega intervjuja, ki vam bo odgovoril na prav vsa vprašanja v zvezi z gripo, pa si še preberite kratko predstavitev virusov in bakterij.

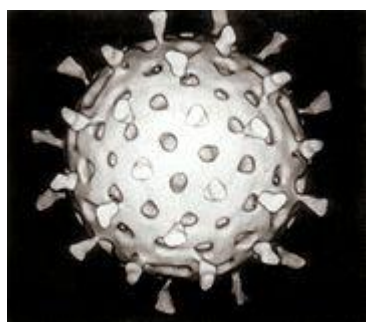
BAKTERIJA

je enostavni enocelični živi organizem s preprosto celično strukturo brez jedra in brez organel. Bakterij je med vsemi organizmi največ. Najdemo jih v zemlji, zraku in vodi. Nekatere so koristne (npr. Bifidus bakterija v jogurtih), mnoge pa sodijo med povzročitelje bolezni. Imajo obliko palčk, kroglic ali spiral. Bakterijske okužbe zdravimo z antibiotiki.

VIRUS

je majhen povzročitelj bolezni, ki se lahko razmnožuje samo v celicah drugega organizma. Virusi napadajo vsa živa bitja: ljudi, živali, rastline in bakterije. So tako majhni, da jih s svetlobnim mikroskopom ne moremo videti. Povzročajo najrazličnejše bolezni in pridejo v telo s hrano, krvjo ali drugimi telesnimi izločki, pogosto jih vdihnemo. Kadar je naš imunski sistem zdrav, lahko večino virusnih okužb premaga sam. Proti nekaterim virusom tudi že poznamo zdravila, ki preprečijo razvoj virusa (npr. proti gripi, okužba s herpes virusom...), nekatere virusne bolezni pa so še vedno neozdravljive. Najboljša zaščita proti virusnim boleznim je cepljenje.

Letos nas je prestrašila novica o nevarni prašičji gripi, ki se je hitro razširila po vsem svetu. V čem je prašičja gripa bolj nevarna od sezonske gripe?

Prašičjo gripo povzroča virus podtipa H1N1, ki se sicer širi med prašiči. Enak virus je leta 1918 povzročil tako imenovano špansko gripo, ki je v dobrem letu pomorila do 100 milijonov ljudi po celem svetu in je bila najbolj smrtonosna pandemija v zgodovini človeštva. Znano je bilo, da virus H1N1 v okuženih celicah pljuč povzroči prekomeren imunski odziv telesa, pri katerem se sproščajo škodljive beljakovine, ki povzročijo hudo poškodbo pljučnega tkiva, ki lahko privede tudi do smrti zaradi dihalne odpovedi. Takšen prekomerni imunski odziv lahko prizadene tudi mlade, do trenutka obolezlosti zdrave ljudi. Hitro širjenje virusa in nenavaden imunski odziv sta glavna vzroka za strah pred okužbo s pandemsko gripo.

Kako se pandemska gripa prenaša?

Gripa se prenaša kapljično (ob kašljanju, kihanju ali smrkanju, običajno na razdalji do največ enega metra) in preko onesnaženih površin.

Kakšni so znaki okužbe s pandemsko gripo? Ali lahko že po poteku bolezni ločimo med pandemsko in navadno gripo?

Potek bolezni je pri obeh tipih gripe enak, še več: bolezenski zanki so podobni okužbam dihalnih poti, ki jih povzročajo popolnoma drugi virusi. Na okužbo s pandemsko gripo posumimo, kadar telesna temperatura nenadoma poraste nad 38 stopinj, se pojavi nenadno slabo počutje, glavobol, bolečine v mišicah in znaki s strani dihal (kašelj, bolečine v žrelu, težko dihanje).

Ali je potrebno ob znakih okužbe s pandemsko gripo k zdravniku?

K zdravniku gremo le, če se pojavijo znaki težjega obolenja, kot so težko in neredno dihanje, bruhanje z dehidracijo ali neustrezno odzivanje. Z nepotrebnim obiskom čakalnic še povečamo tveganje za širjenje bolezni in zaradi oslabiljenega imunskega sistema ob prebolevanju gripe z morebitno dodatno okužbo lahko stanje dramatično poslabšamo.

Ob simptomih gripe, ki niso ogrožujoči, ostanemo doma, počivamo, zaužijemo dovolj tekočine, uporabljamo sredstva za zniževanje telesne temperature (npr. paracetamol). Posebej pomembno je, da tudi v domačem okolju poskrbimo za preprečevanje širjenja bolezni:

1. pogosto umivanje rok z vodo in milom; roke si je potrebno umiti vsakič, ko jih onesnažimo smrkanjem, kihanjem, kašljanjem;
2. ob kašljanju, kihanju ali smrkanju uporabljamo samo papirnate robčke, ki jih takoj po uporabi odvržemo v koš za smeti;
3. jedilnega pribora ne delimo z drugimi osebami;
4. večkrat dnevno za 10 do 15 minut prezračimo prostor.

Veliko je bilo tudi govora o uporabi razkužil. Ali so potrebna v domačem in šolskem okolju?

Razkužila so pomemben dejavnik preprečevanja okužb v bolnišničnem okolju, kjer je uporaba obvezna. V domačem in šolskem okolju pa zadostuje večkrat dnevno umivanje rok s toplo vodo in milom. Umivanje pa mora biti temeljito. Nanašanje alkohola in drugih razkužil na neumite roke ne zagotavlja zaščite in takšno delno razkuževanje nikakor ne more biti nadomestilo za umivanje rok.

Koliko časa moramo ostati doma?

Priporoča se počitek sedmih dni, po potrebi tudi dlje.

Kaj če temperatura tudi po 3 dneh ne pade?

Če povišana temperatura nad 38 stopinj traja nad 72 ur, moramo obiskati zdravnika, da opravi dodatne preiskave. Možno je, da se je pandemski gripa zapletla z bakterijsko okužbo, ki potrebuje zdravljenje z antibiotiki.

Ali lahko pandemski gripo zdravimo z antibiotiki?

Antibiotiki so zdravila, s katerimi zdravimo bakterijske okužbe. Pandemski gripa pa povzroča virus. Tudi proti pandemski obstajajo zdravila, ki uspešno zavrejo razmnoževanje virusa. Z zdravljenjem je potrebno začeti znotraj prvih 48 ur po začetku bolezni, s čimer omilimo in skrajšamo potek bolezni. Ob sumu na pandemski gripo takoj začnemo z zdravljenjem tistih oseb, ki sodijo v t.i. bolj ogroženo skupino: kronične bolnike, starejše od 65 let, otroke, mlajše od dveh let in nosečnice.

Kako se lahko najbolje zaščitimo proti pandemski gripi?

Najboljša zaščita proti pandemski gripi je cepljenje, ki se priporoča vsem, vključno otrokom nad 6 mesecem starosti in nosečnicam.

V družbi je zavladal strah pred cepljenjem proti pandemski gripi. Zakaj? Ali je strah utemeljen?

Preko medijev so med ljudi najprej vdrle novice o možnih stranskih učinkih cepiva. Cepivo Pandemrix, ki je v uporabi pri nas, je bilo dokazano kot popolnoma varno cepivo. Med stranskimi učinki so najpogostejše lokalne reakcije na mestu cepljenja (bolečina, oteklina, rdečina), lahko pa tudi glavobol, bolečine po mišicah in sklepih, zvišana telesna temperatura ter utrujenost. Večina neželenih učinkov je blagih in prehodnih ter minejo v nekaj dneh. Veliko je bilo govora o možnih stranskih učinkih dodatkov v cepivu, in sicer predvsem o skvalenu in tiomersalu.

Pred leti so bila vsa cepiva za otroke pripravljena s tiomersalom - spojino iz živega srebra, ki preprečuje razvoj škodljivih mikroorganizmov v cepivu. Pojavljale so se majhne raziskave, ki so tiomersal povezovala s pojavom avtizma, vendar so velike populacijske študije to zanikale.

Skvalen pa je naravni produkt holesterola, naravne sestavine našega telesa, ki so ga tudi nekateri povezovali s pojavom živčno-mišične bolezni vojakov v Zalivski vojni, vendar so vse nadaljnje raziskave ovrgle kakršno koli povezavo med skvalenom in boleznijo. Skvalen poveča učinkovitost cepljenja in bi verjetno omogočil delno zaščito tudi v primeru, da bi se virus gensko spremenil.

Ali obstajajo ljudje, za katere pa je cepljenje vseeno nevarno?

Cepljenje se odsvetuje le bolnikom z avtoimunimi boleznimi (kadar telo izdeluje protitelesa proti lastnim celicam). V takšnih primerih se seveda priporoča cepljenje vsem družinskim članom. Osebe, ki so alergične na jajca ali druge sestavine cepiva, je mogoče cepiti z drugim cepivom.

Kakšno je trenutno stanje pandemski gripe v Sloveniji?

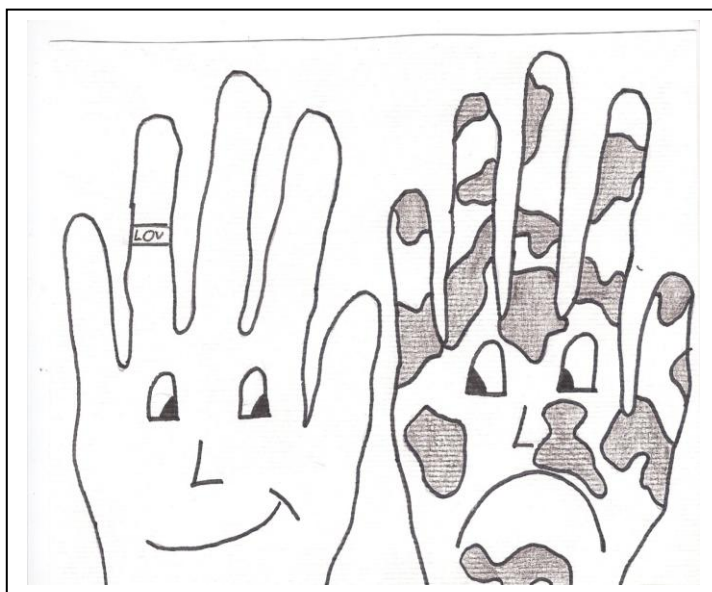
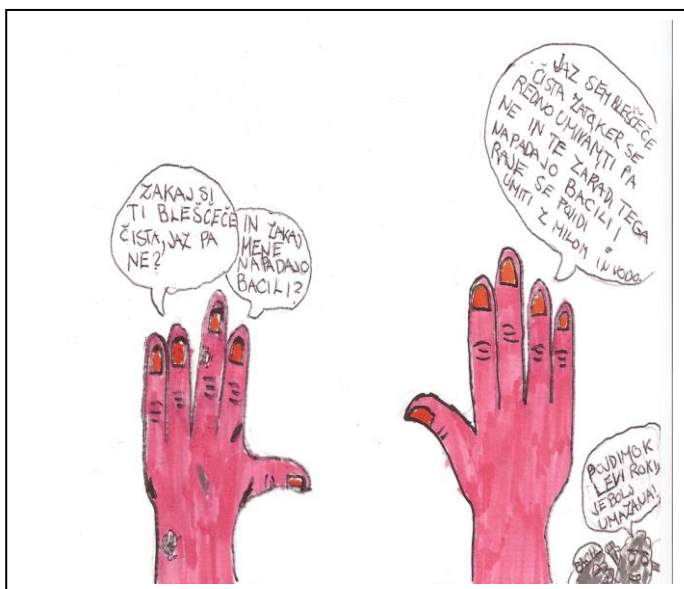
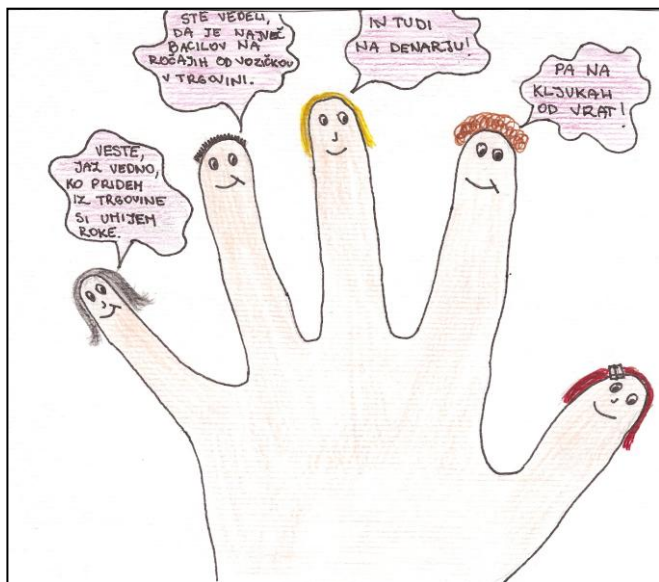
Trenutno je opaziti padec obolelih za pandemski gripo, se pa še pojavljajo posamezni primeri, največ dihalnih okužb trenutno povzroča respiratorni sincicijski virus, ki je nevaren predvsem za majhne otroke. Možno je, da se bo pojavil še en val okužb s pandemski gripo.

Kakšni so napotki za naslednje leto? Se lahko česa bojimo?

Svetuje se čim bolj zgodnja zaščita s cepljenjem. Naslednje leto bo cepivo za pandemski gripo pridruženo cepivu proti sezonski gripi. Najbolj se bojimo genske spremembe virusa, ki bi lahko virus spremenila tako, da protivirusna zdravila in cepljenje ne bi bilo več učinkovito, kar bi lahko vodilo v ponovitev svetovne tragedije iz časa španske gripe. Verjetnost, da se kaj takega zgodi, je seveda manjša, če nam bo uspelo zatreti širjenje virusa H1N1. Najuspešneje bomo zavirali širjenje virusa s čim širšim precepljenjem ljudi.

Luka Gantar, 7.a

O gripi, virusih in bakterijah so razmišljali tudi petošolci. Ugotovili so, da umivanje rok ne preprečuje le okužbe z virusom gripe, ampak tudi mnoge druge nalezljive bolezni. Da bi nas prepričali, da je umivanje rok zakon, so izdelali reklamne letake. Avtorji objavljenih izdelkov so: Ajda Flisar, Špela Dukič, Ina Bolsing, Miha Božnar, Matija Šprogar Perko, Luka Javornik, Nives Klander, Gašper Habicht, Dora Bohinc in Jakob Herzog.

ROKE SI JE POTREBNO UMIVATI

ROKE JE DOBRO UMIVATI...

DRUGAČE ZBOLIŠ!

MATIJA ŠPROGAR PERKO / 5.B

ČE
HOČEŠ
OSTATI
ZDRAV, SI
MORAŠ UMIVATI
ROKE!!!

5.B LUKA JAVORNIK

UMIVANJE ROK Z MILOM,

GRIPA

DA PREŽENEMO BACILE STRAN!

NIVES
KLASDER
5.B

GASPER

UMIVAJMO
SI
ROKE
PREMAGA JMO
BACILE

5.B DORA BOHINC

EPILEPSIJA

Epilepsija je huda kronična bolezen, ki jo povzročajo dedna dispozicija (nagnjenost), okvara, poškodba ali vnetje možganskega tkiva, žilne bolezni ali zastrupitev - še posebej alkoholizem. Pri marsikaterem bolniku vzrok bolezni ostane neznanka. Za epilepsijo so značilni epileptični napadi, ki se pojavijo zaradi nepravilne dejavnosti nevronov - možganskih živčnih celic. Epileptični napadi trajajo do 5 minut, največkrat pa prenehajo sami od sebe. Njihova značilnost je, da se ponavljajo.

Delimo jih na generalizirane (celotne) in parcialne (delne) napade. Za prve so značilni močni nekontrolirani krči, ki povzročijo tresenje celotnega telesa. Bolnik pogosto izgubi zavest, lahko pa se pojavi tudi uriniranje, penjenje iz ust ali bruhanje. Po napadu je oseba zmedena, saj se med krči slabo ali pa sploh ne zaveda okolice. Zaradi krčev je pri bolnikih z epilepsijo odpoved srca desetkrat bolj pogosta kot pri zdravih ljudeh. Pri drugih napadih je prisotna zmedenost, strmenje v eno točko, izguba občutka za čas, včasih pa tudi delni mišični krči.

Epilepsija je v otroških letih in starosti pogostejša kot v srednjih letih. Večina bolnikov zboli pred osemnajstim ali pa po šestdesetem letu starosti. V razvitem svetu se pojavlja pri 1% prebivalstva, tako pri moških kot pri ženskah. V Sloveniji za epilepsijo trpi med 10.000 in 15.000 ljudi.

Pri večini bolnikov je epilepsijo mogoče omejiti s protiepileptičnimi zdravili, ki prekinajo napade za dolgo časa. Pogosto se po nekaj letih mirovanja bolezen ne ponovi. Pri 30% ljudi zdravila ne učinkujejo ali pa so uspešna le v manjšini. Ti ljudje morajo opraviti številne preiskave, zelo bistveno pa je tudi mnenje bolnika o obolenju. Človek potrebuje moč, da živi in se bori proti bolezni, zato je izjemno pomembno delo z družino.

Če smo priča epileptičnemu napadu, je pomembno, da ohranimo mirno kri in odstranimo nevarne predmete, da ga zaščitimo pred poškodbami. Potrebno mu je razpreti ovratnik in ga obrniti na bok. Iz ust odstranimo slino ali izbruhane koščke, da se bolnik ne zaduši. V usta mu ne vlivamo in ne potiskamo ničesar! (Včasih so tako poskušali preprečiti ugriz v jezik). Poskusimo ugotoviti, koliko časa je trajal napad. Ob bolniku počakamo, da si

opomore. Možnost je, da po napadu brezciljno tava po prostoru. Sledimo mu, vendar ga ne poskušamo umiriti. Če bolnik jemlje zdravila, ga praviloma ni treba peljati k zdravniku. Slednje pa je potrebno storiti po prvem napadu, da zdravniki ugotovijo, če sploh gre za epilepsijo.

Nika Pogorelc in Ana Grm

Viri: PLIVA zdravje, eZdravje, Wikipedija, Viva

Zgodovina

Bolezen je opisal že Hipokrat, ki je poudarjal, da epilepsija ni božja bolezen in da jo povzročajo bolezni ter okvare možganov. Kljub temu se je poimenovanje božjast dodobra prijelo, saj so ljudje verovali, da napade povzroča nekakšna povezanost z bogom, zato so do epileptičnih bolnikov gojili svojevrsten odnos. Enako neustrezno je poimenovanje padavica (vsi epileptični napadi niso enaki in tudi padci niso prisotni pri vseh).

Dejstva o epilepsiji

- Vzrok motnje je neznan pri približno 70 % bolnikov. Epilepsija ni znak duševne motenosti in nižjih intelektualnih sposobnosti.
- Epilepsijo ima približno 1 % prebivalstva, vendar je zdaj zaradi dokaj uspešnega zdravljenja skoraj neopazna.
- Znanih je približno 30 podvrst epilepsije, katerih značilnosti so različne.
- Otroci z epilepsijo so lahko vključeni med svoje vrstnike in uživajo v življenju tako kot vsi ostali.
- Enkrat, neponovljiv epileptičen napad še ne pomeni, da ima oseba epilepsijo. Epilepsija ni nalezljiva.

Znane osebe z epilepsijo

- Fjodor M. Dostojevski
- Charles Dickens
- Alfred Nobel
- Vincent van Gogh
- Napoleon Bonaparte
- Agatha Christie

Se spomnite, ko ste dobili svojo prvo zobno ščetko in s kakšnim navdušenjem ste si umivali mlečne zobe? Ste še navdušeni nad zobno ščetko in zobno pasto? Se zavedate, kako pomembna je ustna higiena? Se tako kot večina ljudi bojite zobozdravnika ali je obisk pri njem za vas zabava?

Samo za vas smo obiskali gospo **Tanjo Bratkovič**, ki je zobozdravnica za otroke v Zdravstvenem domu Žalec, in jo povprašali o njenem poklicu in o skrbi mladih za lep nasmeh.

Kdaj ste se odločili za poklic zobozdravnice in kaj se vam je zdelo v tem poklicu tako zanimivo?

Za poklic zobozdravnice sem se odločila v tretjem letniku gimnazije, zanimivo pa se mi je zdelo pomagati ljudem in delo z ljudmi.

Kako dolgo že opravljate to delo?

Opravljam ga že 32 let.

Študij je verjetno zelo zahteven. Kako dolgo traja?

Trajal je 5 let in eno leto staža - strokovni izpit in začetek.

Kakšni so bili začetki vaše poklicne poti, kje ste se najprej zaposlili?

Zaposlila sem se v zdravstvenem domu Žalec, kjer še vedno opravljam to delo.

Kako izpopolnjujete svoje poklicno znanje?

Vsako leto se udeležujem seminarjev, kjer dograjujem znanje in spoznavam novosti.

Kako je napredoval razvoj v zobozdravstvu?

Ja, kar veliko sprememb je. Sedaj opravljamo preventivno delo, tako da otrokom po tretjem letu starosti že zalijemo zobke, torej štirice in petice, zobki pa morajo biti popolnoma zdravi. Zalivamo tudi starejšim otrokom stalne zobe.

Tudi vaš mož je zobozdravnik. Ali si kdaj izmenjujeta izkušnje?

Ja, tudi moj mož je zobozdravnik, delovne dobe ima toliko kot jaz, saj sva se spoznala med študijem. Pri posameznih kočljivih primerih si izmenjava izkušnje, tako da rešiva problem.

Opravljate delo otroške zobozdravnice. Kako pripravite otroka, da sodeluje?

Ja, to je pa kar težko. Eni otroci so lepo pripravljeni, ko pridejo v ordinacijo, starši jih

že pripravijo, potem jim jaz razložim, na kakšen način bom opravljala delo, pri trmastih otrocih je pa to težje in včasih pridejo tudi po večkrat, preden dovolijo prvi poseg.

Ali otroci danes bolj skrbijo za svoje zobe kot včasih?

Na začetku moje službe, približno dvajset let nazaj, so otroci malo bolj pazili na svoje zobe, v današnjih časih pa lahko rečem, da je higiena zelo slaba pri mnogih otrocih. Mislim, da je s tem povezano tudi to, da starši dlje delajo, so manj z otroki. V današnjih časih je veliko več nezdrave prehrane, otroci jedo več sladkarij in pijejo bolj sladke sokove.

Kakšne so najhujše zobne bolezni in kakšna je preventiva za preprečevanje le teh?

Največja preventiva je paziti na ustno higieno, torej vsak posameznik se mora zavedati, da če čisti zobe s tem prepreči vse bolezni. Najhujše bolezni nastanejo takrat, ko si otroci ne umivajo zob dosledno in pride do globokega kariesa. Takrat je potem treba zdraviti zobe, pri starejših otrocih se že pojavlja začetna paradontoza.

Kaj svetujete otrokom in mladostnikom za ohranjanje zdravih zob?

Najbolj pomembna je ustna higiena, pravilno čiščenje zob in predvsem tudi zdrava prehrana, odsvetujem sladko hrano, predvsem pa je pomembno veliko pitja vode čez dan.

Neja Frkal, 8.a

NOGOMET

Nogomet je igra z žogo za enajst igralcev skupaj z vratarjem. Ponavadi obrambo igrajo trije igralci, pet jih povezuje igro, dva pa sta napadalca, kar pomeni, da igrata napad, en igralec pa je vratar. Nepravilna slovenska beseda za vratarja je golman, ki izhaja iz angleške besede goal. Igralcem se ob prekinitvah lahko zamenjajo vloge.

Nogomet igramo na nogometnem igrišču. To je s travo prekrita in z belimi črtami označena štirikotna površina. Dolžina igrišča je lahko od 90 do 120 metrov, širina pa od 45 do 90 metrov. Igrišče je po dolžini razdeljeno na dva enaka dela. Na sredini igrišča je krog, katerega polmer je 9 m in 15 cm. Kot igrišča je velik 1 meter. Kazenski prostor je širok 40,3 m, dolg pa 16,5 m. Znotraj kazenskega prostora je označena tudi točka, s katere se izvaja kazen – penal ali enajstmetrovka, ki je od gola oddaljena samo 11 m.

Najpomembnejša pripomočka pri nogometu sta žoga in nogometna vrata. Nogometna žoga ima lahko obseg od 20 do največ 30 cm in mora biti usnjena. Žoga je razdeljena na več petkotnikov, ki so ponavadi pobarvani črno-belo. Nogometna vrata ali gol so visoka 2,44 m in široka 7,32 m. Gol ima na zadnji strani pritrjeno mrežo, ki ob zadetku ustavi žogo.

Nogometaši imajo oblečene drese, športne copate – kopačke, ščitnike in visoke nogavice. Vratarji imajo tudi posebne rokavice, s katerimi lahko ubranijo močno in hitro žogo. Dres je športno oblačilo, ki ima navadno kratke rokave in kratke hlače. Dresi vsake skupine se morajo razlikovati, prav tako oblačila sodnikov, ki so običajno oblečeni v črno. Nogometni copati, ki jim pogovorno pravimo »kopačke«, so narejeni izključno samo za nogomet. Podplati so navadno gumijasti s plastičnimi čepki. Ti omogočajo boljši oprijem na travi. Nogometaši imajo oblečene še ščitnike, čez katere imajo obute visoke nogavice. Ščitniki jih ščitijo pred morebitnimi udarci drugih igralcev.

Pri nogometu je zelo veliko pravil. Sodijo štirje sodniki. Najpomembnejši je glavni sodnik, ki določa vse končne odločitve. Glavni sodnik se lahko giblje po vsem igrišču in pri tem pazi, da ne ovira poteka igre. S piščalko daje znak za prekinitev ali nadaljevanje igre. Po svoji presoji lahko kaznuje igralca z rdečim ali rumenim kartonom. Hujša kazen je rdeči karton. Igralec ga dobi po dveh rumenih kartonih in ko ga dobi, ne sme več igrati v tisti in vsaj še v naslednji igri. O tem odloči nogometna komisija. Če igralec naredi grob prekršek nad nasprotnim igralcem v kazenskem prostoru, lahko sodnik prisodi enajstmetrovko. Dva druga stranska sodnika se lahko gibljeta vzdolž daljšega roba igrišča in z zastavico signalizirata glavnemu sodniku, če je žoga zapustila igralno površino ali če se je

Slovenci ponovno na svetovnem prvenstvu v nogometu

Svetovno prvenstvo v nogometu je najpomembnejši dogodek v svetovnem nogometu in ob olimpijskih igrah največji športni dogodek na svetu. Prvenstvo organizira FIFA in poteka vsaka štiri leta. Dve leti pred finalom se začnejo kvalifikacije, na zaključni turnir pa se uvrsti 32 reprezentanc. Slovenska nogometna reprezentanca se je na svetovno prvenstvo v nogometu prvič uvrstila leta 2002, ko je to potekalo v dveh državah, v Južni Koreji in na Japonskem.

Leta 2009 se je slovenska reprezentanca ponovno uvrstila na svetovno prvenstvo, ki bo v Južnoafriški republiki leta 2010. Slovenska reprezentanca je kvalifikacije za svetovno prvenstvo začela 6. septembra 2008 v Wroclavu na Poljskem. Zadnjo tekmo za uvrstitev pa so odigrali proti Rusiji na mariborskem stadionu s fantastično zmago 1:0. Pred odhodom v Južnoafriško republiko so se odločili za zamenjavo dresov, s katerimi bodo v tej najjužnejši afriški državi zastopali slovensko reprezentanco.

vir: 24ur.com

Filip Juroš

kateri od igralcev znašel v nedovoljenem položaju. O tem zmeraj odloči glavni sodnik. Odločitve glavnega sodnika so dokončne, tudi če se je zmotil. Četrti sodnik poskrbi za formalnosti ob menjavah igralcev, ob koncu polčasa pa tudi sporoči glavnemu sodniku, koliko minut igre se je izgubilo ob prekinitvah ali zavlačevanjih.

Če se katerikoli igralec razen vratarja v kazenskem prostoru dotakne žoge z roko, je to prekršek in nasprotnik izvaja enajstmetrovko.

V primeru, da žoga zapusti igrišče, je to »out« in igralec jo vrne v igro z rokami. Če žoga zapusti igrišče za črto pri nogometnih vratih, jo vratar vrne v igro z nogo ali z roko.

Sodnik kaznuje tudi nešportno obnašanje.

Igra ali tekma traja 90 minut in zmaga tista ekipa, ki doseže več točk, se pravi tista, ki v tem času zadane več golov oziroma zadetkov v nasprotnikova vrata.

David Habič, 6.b

Vir: wikipedia

OLIMPIJSKI KVIZ

O letošnjih zimskih olimpijskih igrah veste že vse, zato vam ponujamo olimpijski kviz, v katerem lahko preverite svoje znanje in obveščenost.

1. Kdaj so se začele prve zimske olimpijske igre?

- a) leta 1920
- b) leta 1924
- c) leta 1916

2. Kje so potekale prve zimske olimpijske igre?

- a) Torino, Italija
- b) Berlin, Nemčija
- c) Chamonix, Francija

3. Kaj predstavlja olimpijski znak?

- a) zvezo petih celin in srečanje športnikov celega sveta na olimpijskih igrah
- b) zvezo petih največjih držav
- c) zvezo petih ljudi, ki so ustvarili olimpijski znak

4. V kolikih disciplinah tekmujejo športniki na ZOI?

- a) 17
- b) 13
- c) 15

5. Kje so potekale zimske olimpijske igre 2010?

- a) Oslo, Norveška
- b) Torino, Italija
- c) Vancouver, Kanada

6. Katere ZOI so se odvijale?

- a) 20.
- b) 21.
- c) 23.

7. Od kdaj do kdaj so potekale ZOI?

- a) od 13. februarja do 30. februarja
- b) od 12. februarja do 28. februarja
- c) od 10. februarja do 25. februarja

8. Koliko držav je sodelovalo na ZOI?

- a) 72
- b) 82
- c) 78

9. Koliko medalj je slovenska reprezentanca osvojila na letošnjih ZOI?

- a) 3
- b) 2
- c) 4

10. Katera slovenska športnica je dobila nagrado Fox?

- a) Petra Majdič
- b) Tina Maze
- c) Maruša Ferk

11. Kdo je Tino Maze v veleslalomu prikrajšal za zlato?

- a) Viktoria Rebensburg
- b) Maria Reisch
- c) Elisabeth Görgl

12. Katera država je letos osvojila največ medalj?

- a) Kanada
- b) ZDA
- c) Nemčija

13. Kdo se je na ZOI 2010 smrtno ponesrečil?

- a) ameriški smučar
- b) nemški skakač
- c) gruzijski sankar

Ana Grm

REŠITVE:

- 1. b
- 2. c
- 3. a
- 4. c
- 5. b
- 6. b
- 7. b
- 8. c
- 9. a
- 10. a
- 11. a
- 12. b
- 13. c

Britney Spears

Princesa popa Britney Spears je v svoji karieri prodala že več kot 76 milijonov plošč. Njen prvi album, ki se imenuje *Baby One More Time*, je izšel leta 1999 in hitro mu je sledil *Oops... I did it again*, ki je izšel leta 2000. Tretji album *Britney* je izšel novembra 2001, istega meseca naslednje leto pa *In The Zone*. Zbirka *Greatest Hits: My Prerogative* je ugledala luč sveta leto kasneje. Leta 2009 pa je izdala album *Circus*, ki še vedno ostaja na glasbenih lestvicah. Za album *Toxic* je dobila nagrado Grammy.

Britney je bila gimnastičarka in je redno obiskovala ure gimnastike do osmega leta in tudi tekmovala na državnem nivoju. Pri osmih letih se je udeležila avdicije za oddajo *The Mickey Mouse Club*, a je niso sprejeli, ker je bila premlada. Za tem je tri leta zapored obiskovala *Professional Performing Arts School* (Profesionalno igralsko umetnostno šolo) v New Yorku in nastopala v raznih muzikalih, med njimi v muzikalu *Ruthless*, kjer je imela glavno vlogo. Pri enajstih letih je zopet poskusila pri klubu *Miki Miške* in takrat ji je uspelo. Nastopala je še z nekaterimi drugimi mladimi talenti, med drugim tudi s Christino Aguilero in Justinom Timberlakeom, ki je kasneje postal tudi njen fant. Pri trinajstih letih je zapustila klub in se za eno leto vpisala v srednjo šolo. Po izdaji albuma *Blackout* se je zapletla v droge in alkoholizem. Poročila se je Kevinom Feserlinom, ki je bil njen plesalec od leta 2004. Z njim ima tudi dva otoka Seana Prestona in Jaydena Jamesa. Že leta 2007 sta se zakonca Spears ločila in še vedno se borita za stalno skrbništvo nad otrokoma.

Petra Ramšak

Albumi

- *Baby one more time* (1999)
- *Oops... I did it again* (2000)
- *Britney* (2001)
- *In the zone* (2003)
- *Blackout* (2007)
- *Circus* (2008)
- *The Singles Collection* (2009)

Ime:	Britney Jean Spears
Izvor:	Kentwood, <u>Louisiana</u> , <u>ZDA</u>
Datum rojstva:	1. december 1981
Poklic:	Pevka, plesalka, igralka in pisateljica
Uradna spletna stran:	www.britneyspears.com

<http://brightstarlights.files.wordpress.com/2008/12/britney-spears-103.jpg>

Avatar

Preden sem se odločila, da si ogledam ta film, so mi mnogi rekli, da je film neverjeten in da si ga res moram ogledati. Spet drugi so mi rekli, da so po vseh pohvalah in nagradah, ki jih je dobil, pričakovali več. Tisti tretji pa so rekli, da si ga moraš pogledati v 3D verziji, saj film šele takrat dobi svoj čar.

Tako sem se odločila, da si ga moram ogledati. Nekje na sredini filma pa sem se pričela spraševati, kaj hočejo ustvarjalci sploh povedati. Da smo na Zemlji z vojnam uničili vse, kar se je uničiti dalo in smo se morali iti bojevat na drug planet? Ali pa kakšne pošastne živali smo v resnici ljudje? Ne vem, nisem prepričana. In sem razglabljala še naprej. Ali nam hočejo povedati, da se moramo preseliti na drug planet, ker je to edina možnost za človeštvo? Ali pa morda, da če kdaj pridemo na drug poseljen planet, naj ga ne naseljujemo z nasiljem? Na koncu sem prišla do zaključka, da je lahko vse, lahko pa tudi nič.

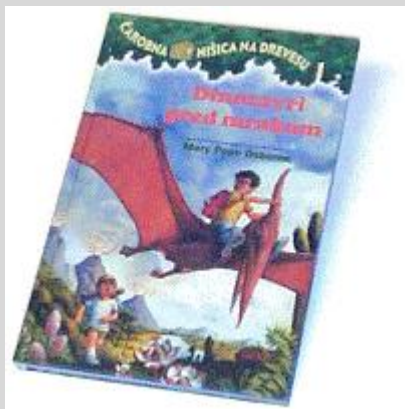
Konec koncev pa se lahko odločiš, ali boš užival v malce predolgi, a dobri znanstveni fantastiki ali pa boš kot nor iskal pomen in sporočilo filma. Kot sem rekla, morda sporočila sploh ni.

Gaja Lukacs-Čufer

ZA NAJMLAJŠE IN MALO STAREJŠE knjigožere

Geronimo Stilton: GALEJA GUSARSKIH MAČKONOV

Ste že slišali za mišji otok? Za otok, ki leži v Južnem podganjem oceanu, ima obliko sira, njegovo glavno mesto pa je prava mišja prestolnica Mišjograd? Še ne!? Torej je pravi čas, da ga spoznate, z njim pa tudi njegove mišje prebivalce! Eden izmed najpomembnejših je zagotovo Geronimo Stilton, urednik Glodalskega glasnika. Sicer zelo dobro zapisan pri miših, si dovoli napako ter natisne mišjegrajske Rumene strani z napačnimi naslovi ter telefonskimi številkami. Si morete misliti? Če tako pokličeš slavnega kuharja Raviolina Tortelinskega se namesto njega na telefon oglasi občinsko smetišče. Halo pizza je zamenjana s številko prve pomoči, namesto luksuzne restavracije pa klicatelji dobijo bolnišnico! Pomešane so namreč vse številke v Mišjogradu. Geronimo Stilton ima torej zares veliko težavo. Pred njegovim uradom se nabira ogromna množica miši, ki se v en glas razburjajo nad strašno zmešnjavo. Kot odrešitelj se pri njem kmalu pojavi bratranec Mišnica, ki mu ponudi potovanje do srebrnega otoka. Razdraženi Geronimo se najprej ne zmeni za predlog, ko pa se zanj navdušita še njegova sestra in nečak, se potovanje lahko začne. Da bi ubežali jezni množici, se na pot podajo kar z velikim, vijoličnim balonom. Že po nekaj urah zagledajo otok, o katerem je govoril Mišnica. Pa je to res otok? Je velik in srebrn ter se nenehno premika... Če vas zanima, kaj čaka pogumne mišone (in eno miš) na njihovem prvem potovanju, si preberite zabavne prigode Geronima Stiltona. Mimogrede, vsem, ki vam je knjiga všeč, naj namignem, da to ni edina dogodivščina zabavnega mišona.

Nika Pogorelc

ČAROBNA HIŠICA NA DREVESU:

Mary Pope Osborne – Dinozavri pred mrakom

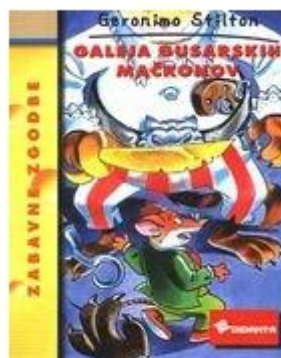
Janezek in Anica sta bratec in sestra. Janezek je star že osem let in pol, Anica pa je le leto mlajša on njega. Obožuje čarobne, skrivnostne in izmišljene stvari, ki se njenemu bratu zdijo na moč otročje. Janezek je vendar že velik in ima rad resnične stvari.

Ko se z Anico nekega dne igrata v bližnjem gozdu, ju igra zanese do lesene hišice na drevesu, ki stoji na mogočnem in visokem hrastu. Radovedna Anica pri priči zleze v hišico, kjer začudena ugotovi, da je prostor pol knjig. Janezek, ki knjige naravnost obožuje, se v lesenem prostoru takoj pridruži sestrici. Navdušen nad vsemi tankimi in debelimi, starimi in novimi, čistimi in zaprašenimi knjigami se njegov pogled ustavi na sliki orjaškega dinozavra pteranodona. »Oh, kako si želim, da bi videl pteranodona v resnici!« očarano zamrmra. Komaj to izgovori, že zapiha veter, ki pa se postopoma krepi. Zažvižga okoli hišice, ta pa se nenadoma začne vrteti in vrti se vse hitreje im hitreje...

Te zanima kaj se je zgodilo? Janezek in Anica sta svojo pustolovščino pripravljena deliti s teboj, zato le hitro knjigo v roke in na delo!

Zbirka Čarobna hišica na drevesu obsega preko dvajset knjig. Janezek in Anica te bosta odpeljala na čudovite pustolovščine ter te naučila tudi marsikaj novega.

Nika Pogorelc

Gerit Kopietz, Jorg Sommer: UJETA V MESTNEM STOLPU

Karla Umek je nadvse pametna punca, a kaj, ko svojo bistrost le redko izrablja v šolske namene. Veliko raje se poda v izredno razburljive in napete pustolovščine, pri katerih ji vselej pomaga njen najboljši prijatelj Doktor Kukalo, katerega pravo ime je sicer Rihard Trinko. Vzdevek se ga je prijel predvsem zaradi njegovih vedno posrečenih izumov. Sem vam omenila, da je iznašel tudi lupo, s katero je moč gledati skozi stene? Ja, prav ste prebrali! Skozi stene. In kadar imata Karla in Kukalo pri roki tudi lupo, sta pripravljena na vse. Pustolovščina se lahko prične!

Karlin dedek, bivši kriminalist, Kukala in Karlo povabi, da z njim preživita noč v mestnem stolpu. Dedek je tam namreč dobil delo s polovičnim delovnim časom, kot čuvaj v omenjenem stolpu. Prijatelja se seveda takoj strinjata z zamisljo in že nekaj dni pozneje se vsi skupaj odpravijo na nočno stražo. Karla ima s sabo tudi nekaj videokaset, da bi si z njimi ponoči lahko krajšali čas. Že v garaži, kjer parkirajo avto, opazijo nenavaden kombi z zatemnjenimi šipami. Karla ne more potešiti radovednosti in z lupo pogleda v vozilo, ki je polno

kablov ter podobnih napeljav. Vsa noč teče mirno, ko Karla na računalniškem zaslonu naenkrat opazi zakrinkanega moškega. Dedek poskuša poklicati policijo, vendar so vse telefonske linije mrtve, zato se odpravi v nadstropje, kjer je bil neznaneč opažen. S tem pa se začne nova vroča pustolovščina Karle in Kukala, ki niti za hip ne pomišljata, da bi stala križem rok. Jima bo uspelo rešiti dedka, ki kmalu pade v roke kriminalcev?

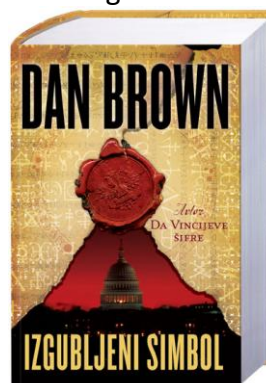

Nika Pogorelc

DAN BROWN: IZGUBLJENI SIMBOL

Po velikem uspehu Da Vincijeve šifre ter Angelov in demonov se Dan Brown vrača z novim osupljivim romanom. V nedeljo ob šestih zjutraj Robert Langdon, strokovnjak za verske simbol, prejme nenavaden klic iz pisarne svojega prijatelja, nekdanjega mentorja in uglednega prostozidarja Petra Solomona. Peter prireja pomembno prireditev, pred katero je predvideno predavanje. Težava nastane, ko Petrova govornica nepričakovano zboli, Peter pa zanjo nima zamenjave. Takoj pomisli na Langdona, ki bi bil za to kot nalašč. Strokovnjak za simbole se tako nemudoma odpravi v Washington, da bi predaval v poslopju Kapitola A. Vendar ga namesto polne dvorane poslušalcev, pričaka prazna hala in odrezana tetovirana dlan. Langdon je zgrožen in pretresen, saj spozna da roka pripada Petru. Hitro mu je jasno, da mora razvozlati skrivnostne simbole na roki, če želi rešiti prijateljevo življenje. V lovu za šiframi in boju z neznanim sovražnikom ga pot združi s

Petrovo sestro Katherine, nenavadno znanstvenico, ki izvaja tako imenovane teoretične poskuse na področju noetike. Vse se še bolj zaplete, ko se v dogajanje vplete Cia in njena stroga, neustrašna, razdražljiva in skorajda brezčutna direktorica Satova. Ali bo Langdonu in Katherine uspelo razrešiti skrivnostne misterije, odkriti vse najgloblje zakopane skrivnosti Solomonove varljivo urejene družine, rešiti Petra in ujeti njegove ugrabitelja? Medtem nam počasi, kakor skozi tančico, razkriva prostozidarski Washington in doda piko na i osupljivim odkritjem.

Nika Pogorelc

Sabine Dillner: PIRATINJA

Grania O'Malley je bila hčerka Owena O'Malley, enega izmed knezov Irske. Preživeljal se je s piratstvom in trgovanjem. Njena mati je bila lady Margaret, mirna in olikana ženska. A Grania je bila divja, energična, pogumna, samosvoja in odločna. Osupljive so bile njene oči. Izžarevale so tako energijo in bile so tako prodorne, da je človeku zastalo srce. Nikakor to ni bila dama za na dvor, ki dan in noč šiva odeje, prede, kuha, vzgaja otroke in je v objemu moškega. Prenašala ni ničesar, kar bi jo utegnilo omejevati.

Presenetljiva zgodba se začne, ko se Owen O' Malley dogovarja, s kom se bo njegova hčerka, ko bo stara petnajst let, poročila. V tistem času je Grania stara šele devet let, njen zaročenec Donal O'Flaherty, v katerega je zaljubljena njena polsestra Marian, pa štirinajst let. Grania je imela rada življenje na otoku, a ko jo je nekega dne oče vzel na svojo morsko trgovsko pot, je razumela, kaj pomeni ljubiti. Ljubila je morski pršec, valove, nova pristanišča in kraje, premikajoča se tla pod nogami ... Vso pomlad in vse poletje je potovala s svojim očetom po morjih, vmes pa hodila v samostane. Učila se je latinščino. Postala je izkušena mornarka in učila se je izjemno hitro. Zнала je napovedovati nevihte kot nihče drug. Popolnoma vseeno ji je bilo, kako izgleda, ali je umita, počesana in urejena ali pa ne. Bila je drugačna. Popolnoma je pozabila na bodočega moža, nanj se je spomnila le pozimi, ko so z družino in podložniki odšli na celino in živeli v trdnjavi. Takrat jo je v roke dobila mama, ki se nikakor ni mogla sprijazniti, da je njena hčerka »divjakinja«, ne pa mojstrica v tkanju avb in odej, kuhanju in šivanju, tako kot njena ljubka polsestra Marian. Zdelo se ji je, da je varna le na morju, da so trdna tla pod nogami zanjo le še na krovu galeje. Postala je divja in napadalna. Ko so z očetom napadli kakšno sovražno angleško galejo, se je borila na smrt. Hladnokrvno je sekala glave, prebadala sovražnike in si pridobivala zaklade. Postala je mala, neustrašna piratinja, poročena z morjem.

Leta so minevala in kar naenkrat je Grania postala petnajstletno dekle, tik pred poroko. Oče ji je dovolil, da si je izbrala posadko in v začetku junija kot kapitanka odplula do Portugalske, uživala svoje zadnje svobodno poletje. Za božič naj bi se poročila z Donalom. Kot kapitanka je bila izkušena in preudarna. Posadka pa ... je bila pripravljena na dogodivščine, mlada, sveža in zaletava. Grania si je to tudi želela: želela je, da bi bilo to zadnje svobodno potovanje neverjetno. Iz Irske so pluli do Portugalske, do Lizbone. Tako se je potovanje močno podaljšalo. Owena O'Malleya je doma, na Irskem, zelo skrbelo. Niso in niso se vrnili. Marian pa je bila presrečna. Zavedala se je, da se bo ona poročila z Donalom, če se Grania ne bo vrnila. A s pomorščaki je bilo vse v redu. Nekaj jih je umrlo zaradi mrzlice, nekega mornarja, ki se je uprl, je Grania ustrelila, prekupevali so

blago in uničili nekaj galej, ki so se odpravljale odkrivat svet (čas Krištofa Kolumba). Zajeli so neko angleško galejo in ubili prav vse, preživel je le nek mlad Anglež, ki se je zaradi vztrajnosti Granii zasmilil.

Vsako potovanje se enkrat konča. Tudi Grania je nekega dne priplula nazaj na irski otok. Oče je bil presrečen, Marian pa potrta. Grania pa ni vedela, kaj naj si misli. Marian je bila kar naenkrat zelo prijazna, mladi Anglež, sovražnik, ji je postajal vedno bolj všeč, izvedela je, da je Rory, njen vodja krova, zaljubljen vanjo, kmalu se bo poročila ...

Zakaj je Marian tako prijazna? Ali se bo Grania res poročila z Donalom, ki ga sovraži, ali bo ostala z mladim Angležem Billyem?

Katja Sluga

Dušan Dim: DISTORZIJA

Piksi je 15-letnik, ki ima občutek, da brez glasbe ne more živeti. Glasba je zanj nekaj posebnega, kot nek drugačen svet. Ko igra, nikoli ne razmišlja o ničemer drugem.

Že takoj na začetku izvemo, da je Piksi do ušes zaljubljen v sošolko Suzo. Po naključju dogodkov ona to tudi izve. Vendar Suza že hodi s Piksijevim glasbenim tekmečem Badijem. Ko Piksi to izve, se od žalosti popolnoma napije. Zjutraj se zbudi in poleg sebe zagleda dekle s pobrito glavo, ki jo prepozna kot Almo iz paralelke. Odide. Kmalu spozna, da je pri Almi pozabil ključ, zato se mora vrniti. Nekaj časa se pogovarjata in poslušata glasbo. Kmalu se zaradi zapleta dogodkov tudi intimno zblížata, kar je za Piksija prvič. Nekaj dni za tem Suza to tudi izve, kar jo močno razjezi, saj želi biti vsem najbolj všeč. Vedno ko je Alma nekje v bližini, se prične stiskati k Piksiju. Almo to močno prizadene, ubogi Piksi pa je popolnoma zmeden.

Doma ga oče neprestano obtožuje, da je narkoman in za to išče dokaze. Mati je vsak dan bolj in bolj objokana ter bere knjige o najstniških prestopnikih. Oče matere nikoli ne posluša in želi Piksija spraviti v red. Skrbi ga, ker je nekaj let nazaj Piksijev starejši brat odšel od doma ter ne želi, da bi se to ponovilo. Očetu se popolnoma zmeša, ko domov pride pismo o ukoru pred izključitvijo, če Piksi ne bo pričel hoditi nazaj k pouku. Oče vzame Piksijevo kitaro in mu zagrozi, da jo bo vrgel čez balkon. Piksi obljubi, da bo hodil v šolo, če mu pustita igrati na koncertu, ki se približuje. Oče mu kitaro sicer uniči, vendar mu pusti igrati. Piksijeva skupina v zadnjem trenutku pridobi kitaro in koncert je velik uspeh. Sicer se izkaže, da za bobne sploh niso plačali in so bili zato precej tepeni, a to Piksiju nič ne pomeni.

Z Almo sta se opravičila drug drugemu in pričel je hoditi v šolo. V času dobrega tedna je doživel »poden« življenja in se ponovno pobral. Ta koncert je bil uspeh, ki je Piksija dvignil na noge in mu pomagal hoditi njegovo sanjsko pot, pot glasbenika.

Piksi je sedaj imel vse. Imel je svojo skupino Edi in Illegalci ter imel je Almo. Ker je pričel hoditi nazaj v šolo, sta mu tudi starša bolj zaupala. Tako lahko rečemo, da ima knjiga srečen konec.

Gaja Lukacs-Čufer

OGROŽENE ŽIVALI

Slovenija je zelo majhna država, a je zanjo značilna velika raznolikost in pestrost živih bitij, ki jo poseljujejo. Danes se vse bolj zavedamo pomena ohranjanja naravnega bogastva rastlinskih in živalskih vrst. Kot podpisnica Konvencije o ohranjanju biotske raznovrstnosti smo se zavezali, da bomo ohranjali in izboljševali življenjski prostor avtohtonih vrst, da bomo ohranjali naravna bivališča rastlin in živali ter skrbeli tudi za neživo naravo in vse njene značilnosti.

Temeljno načelo sodobnega varstva narave je spoštovanje vseh oblik življenja brez razlik: nižje ali višje razvitih bitij, škodljivimi ali koristnimi vrstami, lepimi in grdimi.

Ker pa človek najprej dela vse za svojo korist in ne misli na posledice, je že dodobra posegel v naravne procese, jih porušil in uničil marsikatero živo bitje in dele narave. Počasi pa smo se začeli zavedati posledic in katastrofe, ki jo lahko povzročimo. Zato so nastala številna društva (Greenpeace) in institucije, ki želijo rešiti naravo in s tem naš obstoj.

IUCN je Svetovna zveza za varstvo narave. Njeno poslanstvo je vplivati, spodbujati in pomagati družbam po vsem svetu ohraniti celovitost in raznovrstnost narave ter zagotoviti, da je kakršnakoli raba naravnih virov pravična in trajnostna. Slovenija je članica IUCN od leta 1993. Naredila je Rdeči seznam, kjer so zajete vse ogrožene vrste – to so rastline ali živali, za katere ugotovijo, da se njena številčnost zmanjšuje ali celo obstaja možnost, da na določenem območju izgine. Razdelila ga je 8 kategorij: izumrla vrsta (beloglavi jastreb), domnevno izumrla vrsta, prizadeta vrsta (črna štorklja), ranljiva vrsta (človeška ribica, medved), redka vrsta (divja mačka, riba senčica), vrsta zunaj nevarnosti (navadni gad), neopredeljena vrsta, premalo znana vrsta.

Vzroki za ogroženost živalskih vrst so različni. V preteklosti je bil glavni vzrok nenačrtno pobijanje živali iz koristi. Zaradi gozdarstva, ekstenzivnega kmetijstva, izsuševanja močvirij in širjenja urbanih naselij se jim manjša življenjski prostor. V zadnjem stoletju pa živali ogrožamo predvsem posredno: z množičnim turizmom, z zastrupljanjem zraka, tal in vode z odplakami, izpušnimi plini, svetlobo, pesticidi in drugimistrupi. Da bi to preprečili, je potrebno zavarovati ogrožene vrste, varovati njihov življenjski prostor in jim zgraditi nadomesten življenjski prostor.

Na svetu je že preko 3000 različnih vrst, ki jim grozi izumrtje. Med njimi so vse vrste pand, polarni medved, orangutan, morska vidra, slon, žirafa, gorska gorila, volk, tiger, jaguar, snežni leopard, kit, šimpanz, kivi, kraljevski orel, različne vrste želv, rib in krokodilov ...

Tudi v Sloveniji so naredili sezname zavarovanih živalskih vrst, ki jih je že nad 200. V seznamu so tudi avtohtone vrste. Med zavarovane vrste uvrščamo: rjavoprsi in beloprsi jež, planinski zajec, bober, veliki hrček, navadna veverica, netopirji, zlati šakal, volk, ris, vidra, divja mačka, mala podlasica, kuna, dihur,

rjavi medved, kiti in delfini, muflon, gams, veliko ptic, ribe, kuščarji, človeška ribica, kače, močeradi, metulji, hrošči ...

www.arso.gov.si/narava/poročilainpublikacije/biotska_raznovrstnost

DIVJA MAČKA

Divja mačka je na Rdečem seznamu uvrščena med redke vrste ogroženih sesalcev. Zavarovana je z uredbo o zavarovanju ogroženih vrst, saj lovci menijo, da je koristna in pomembna plenilka malih glodalcev v gozdu. Odstrel je prepovedan od 15. februarja do 1. novembra. Male mačke po svetu najbolj ogrožajo prekupevalci s kožuhovino.

Njeno latinsko ime je *Felis silvestris* (*Felis* = mačka, *silvestris* = gozdni, v gozdu živeč). Živi v Evropi, na Kavkazu in v Mali Aziji. Je naša avtohtona zver. Še pred 160 leti so bile zelo razširjene po evropskih gozdovih, dokler jih niso lovci načrtno skoraj iztrebili. Ogrožajo pa jo tudi podivjane domače mačke, saj se lahko med seboj pari. Tudi ris in volk sta ji nevarna. Vendar pa je divja mačka vedno manj divja, saj se približuje naseljem in ljudem.

Najraje živi v gosto zaraščenih listnatih ali mešanih gozdovih (Trnovski gozd, Snežnik). Čez dan spi v opuščenih jazbinah in lisičinah, duplinah dreves ali v gostem grmičevju. Ima močan prirojen lovski nagon. Ob mraku in ponoči lovi. Hrani se z glodalci, pticami, žuželkami in manjšimi sesalci, lahko pa tudi pleni na kmetijah.

Divja mačka ima čokat trup in debelejšo glavo. Zanje je značilen močan, košat, kratek in na koncu prisekan rep, na katerem morajo biti črni kolobarji. Samci so sivkasto črni, samice rumenkasto sive. Na podplatih imajo lahko črno liso. Odrasli samci dosežejo težo do 18 kg. Je izrazit samotar. Živi na svojem območju, ki ga označuje z izločki dišavnih žlez. Družabne postanejo le konec februarja ali marca, ko se pari. Samica skoti do 6 mladičev, ki postanejo samostojni po 3-4 mesecih. Njihova življenjska doba je od 12 do 15 let.

© photo by www.natjevranc.com

Iza Štrumbelj Oblak

KVIZ – ogrožene živali

1. Slovenija je podpisnica konvencije o:

- a) o ohranjanju gozdnih živali
- b) o ohranjanju biotske raznovrstnosti
- c) o uničevanju biotske raznovrstnosti
- č) o prepovedi lova

2. Načelo sodobnega varstva narave je, da spoštujemo:

- a) le nižje razvite vrste, ker si višje razvite lahko pomagajo same
- b) le višje razvite in neškodljive vrste
- c) le koristne
- č) vse

3. Kaj je IUCN?

- a) Zveza za varstvo narave
- b) Zveza za varstvo živali
- c) Zveza za varstvo rastlin
- č) Zveza za varstvo ljudi

4. Kaj izmed naslednjega so vzroki za ogroženost živalskih vrst? (Možnih je več odgovorov.)

- a) izsuševanje močvirij
- b) vode z odplakami
- c) premočna svetloba
- č) širjenje urbanih naselij

5. Približno koliko živalskih vrst je že ogroženih v Sloveniji?

- a) 2.000
- b) 200
- c) 500
- č) 100

6. Ali je divja mačka koristna?

- a) da
- b) ne

7. Kje živi divja mačka? (Možnih je več odgovorov.)

- a) v Evropi
- b) v Afriki
- c) v Mali Aziji
- č) v Ameriki

8. S čim se divja mačka prehranjuje?

- a) z manjšimi dvoživkami
- b) z ujedami
- c) z žuželkami
- č) z rastlinami

9. Največ koliko mladičev na leto skoti divja mačka?

- a) do 2
- b) do 4
- c) do 6
- č) do 10

10. Koliko let živijo divje mačke?

- a) od 12 do 15 let
- b) od 10 do 12 let
- c) od 15 do 17 let
- č) od 14 do 16 let

11. Dopolni odstavek iz besedila!

Divja mačka ima _____ trup in debelejšo _____. Zanj je značilen močan, košat, kratek in na koncu prisekan _____, na katerem morajo biti _____ kolobarji. _____ so sivkasto črni, _____ rumenkasto sive. Na _____ imajo lahko črno liso. Odrasli samci dosežejo težo do ____ kg. Je izrazit _____. Živi na svojem _____, ki ga _____ z izločki dišavnih žlez. Družabne postanejo le konec _____ ali marca, ko se _____. Samica skoti do _____ mladičev, ki postanejo samostojni po 3-4 _____. Njihova življenjska doba je od _____ do _____ let.

Odgovori:

1. b, 2. č, 3. a, 4. vse, 5. b, 6. a, 7. a, c, 8. c, 9. c, 10. b

Iza Štrumbelj Oblak

Na literarnem natečaju za osnovnošolce od 4. do 9. razreda Gradim svet iz besed se zgodbe naših treh učenk sicer niso uvrstile med zmagovalne, v našem časopisu pa nadaljujemo z objavo njihovih odličnih zgodb. Tokrat si lahko preberete zgodbo sedmošolke Asje Emeršič z naslovom **NAJLEPŠE DARILO**.

Šumenje avtomobilov. Spet. Neštetokrat je Ana Mlinar že preklela velika mesta. Bila je preprosto dekle, ki je imelo raje naravo kot pa kaj drugega. Ni bila njena odločitev, da so se iz prostranega podežolja preselili v to betonsko džunglo. Rada je imela svobodo in zbujanje ob ptičjem petju, ne pa škripanje gum na razbeljenem betonu. A kakršno že je bilo njeno mnenje, na selitev ni mogla vplivati. Očetu so tu ponudili sanjsko službo, ki jo je bilo nemogoče zavrniti. Tako so se njemu sanje uresničile, Ani pa so ostali le spomini na dobre, stare dni. Pogrešala je prejšnjo družbo, prijatelje, navsezadnje tudi šolo, pa čeprav ni s kakšnim velikim veseljem odhajala tja. Želela si je, da bi bilo vse po starem, da ne bi niti videla tega groznega naselja, v katerem so živeli tu v mestu. Zasanjano je vzdihnila in se zazrla skozi okno svoje sobe, tam pa je videla le steno doma za ostarele. Zunanost še zdaleč ni bila urejena. Dolgočasna siva barva je že dolgo odpadala s stavbe, nasploh je bila cela zgradba v slabem stanju in Ani se to ni zdelo prav. Ljudje, ki živijo tam, so že veliko preživeli in pretrpeli, zato bi si zaslužili življenje v lepem in urejenem domu.

Ura je odbila štiri popoldne. Ana je ravno naredila nekaj stvari za šolo. Nato je na vrata potrkala mama, ki ji je prišla povedat, da bosta z očetom zvečer odšla na obisk k starima staršema v dom. Babica je imela čez nekaj dni rojstni dan, vendar takrat za obisk ne bo časa. Ana jo je presenečeno pogledala, saj je popolnoma pozabila na babičino obletnico. Bilo jo je kar nekoliko sram. Začela je tuhtati, kaj naj ji pripravi za ta poseben dogodek, ker je letos praznovala visoko starost. Osemdeset let. Želela je narediti nekaj posebnega, nekaj kar ji bo zares všeč. Takrat jo je prešinilo, da svojo družino babica redko vidi, pa čeprav so živeli tako blizu. Obiskovali so je le za rojstne dneve, saj jim je vedno nekaj prekrizalo načrte. Sklenila je, da ji bo naredila družinski album, ki ga bo imela pri sebi, da jih ne bo tako močno pogrešala.

Ana je pozvonila pri sosedovih. Tam je živel deček po imenu Jaka, s katerim sta se še najbolj zblížala in postala celo prava prijateljca. Skupaj sta odšla v klet, kjer sta iskala stare fotografije in z malo sreče tudi kakšen album, v katerega bi dala vse slike. Vse potrebno sta našla in hitro odšla iz kleti, ki je bila za tisti poletni čas presenetljivo hladna.

Začelo se je večeriti. Ana je sedela za mizo in v albumu za babico urejala slike. Vstopila sta starša. »Greda obiskat stare starše v dom.« V odgovor jima je hčerka prikimala in rekla: »Lepo se imejta in pozdravita ju, prosim, tudi v mojem imenu.« Oče ji je pritrdil, dvignil roko v pozdrav in že ju ni bilo več. »Tako, končano.« Z zadovoljnim nasmeškom na obrazu je Ana zaprla album. Takrat se je odločila, da bo naslednji dan obiskala babico in dedka in jima izročila darilo. S ponosom si ga je še enkrat ogledala.

V ključavnici je zaškrtnil ključ. Bila sta starša, ki sta se vrnila z obiska. Tam sta se kar nekaj časa zamudila, ker nista odšla le k babici in dedku, ampak sta še pogovarjala z vodstvom doma. Oče se je nato kot ponavadi zleknil na kavč, mama pa se je namenila proti hčerini sobi. Ana je lahko slišala njene korake, v nekaj trenutkih pa je že stala pred njo. Rekla ji je, da v domu mislijo zamenjati betonsko dvorišče s cvetočim vrtom, začeli pa naj bi že naslednji dan, saj se je obletnica nastanka stavbe hitro približevala. Dekle je bilo nad tem navdušeno, saj bi s tem končno vdahnili nekaj življenja v to pusto sosesko.

Naslednji dan se je Ana zbudila ob zvoku tovornjakov. Pomela si je oči in odhitela k oknu, kjer je videla, da so že začeli z gradnjo vrta. Nasmehnila se je in odšla nazaj v posteljo, saj je imela občutek, da se je zbudila nekoliko premalu. Ni mogla nazaj zaspiti, zato je raje vstala in se oblekla. Nenadoma je začela hiteti, saj je bila prepričana, da jo pred blokom že čaka Jaka.

Zdirjala je skozi vrata, zadnjo sekundo ujela dvigalo in že je bila na dvorišču pred stavbo. Zdaj je lahko razločno videla tovornjake in ljudi, ki so se trudili olepšati dom za ostarele. Ni se preveč ustavljala in hitro stekla za vogal, od tam pa je že lahko videla svojega prijatelja.

»Živijo! Si že videla, kako urejajo dvorišče?« Pri tem je Jaka kazal na ono stran zidu. Deklica je prikimala. Pokazala mu je darilo, ki ga je pripravila za babico. Njen prijatelj je bil navdušen. Predlagala mu je, da bi lahko skupaj obiskala njeno staro mamo. Jaka je sprejel, saj se mu je zdela njena babica prijetna gospa in ga je precej spominjala na njegovo, ko je ta bila še živa.

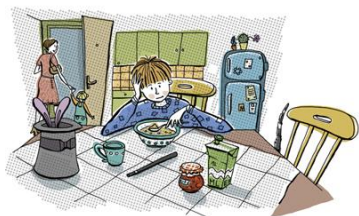

Jaka in Ana sta se spet dobila ob petih popoldne. Slednja je k sebi stiskala album. Prišla sta do vhodnih vrat doma za ostarele in vstopila. Vprašala sta po babici in dedku, saj sta si sobo delila. Odšla sta po stopnicah navzgor.

Na hodniku sta začela iskati pravo sobo. Stara starša sta imela številko 52. Ana je štela: »35, 36, 37, 38, 39....« Med štetjem nista hodila počasi, ampak sta že skoraj tekmovala, kdo bo prišel prej do naslednje številke.

Bila sta že pri 49, iz tiste sobe pa je takrat stopila medicinska sestra s polnim pladnjem v rokah. Malo je manjkalo, da se niso zaleteli, a gospa se ju je tako ustrašila, da je vse spustila iz rok. Otroka sta se začela opravičevati, pomagala pa sta ji tudi pobrati stvari s tal.

»52. Končno!« Vstopila sta in tam zagledala znana obraza. Dedek je spal, babica pa je bila budna in se je razveselila obiska. Objela ju je in rekla, da bi morala imeti rojstni dan bolj pogosto, toliko obiskov dobi takrat. Ana ji je izročila darilo, ki ga je bila stara mama zelo vesela. Nato sta se Ana in Jaka usedla in skupaj so še nekaj časa kramljali. Ko pa je prišel čas za odhod, sta se poslovila in obljubila, da naslednji dan spet prideta.

Zjutraj je Jaka prejel klic. Bila je Ana, ki je imela zamisel, kako bi razveselila babico in dedka. Prosila ga je, naj spet predstavi svoje čarovniške trike. Deček ni imel druge možnosti, kot da se je strinjal. Iz svoje omare je potegnil ven star, zaprašen čarovniški klobuk, notri pa je še vedno sedel plišasti zajec, ki je bil pomemben del njegove točke.

Mama mu je na mizo prinesla skledo. V njej je bila ovsena kaša, ki jo je pripravila na hitro, saj sta z Jakovim mlajšim bratcem že pošteno

zamujala v vrtec. Jaki ta jed nikoli ni bila všeč, a ni obremenjeval mame. Raje je bil tiho, saj se v življenju ni nikoli kaj veliko pritoževal. Med jedjo je razmišljal o svoji točki. Zagledan je bil v velik črn klobuk, iz katerega so štrlela zajčja ušesa. Šlo mu je kar malce na smeh, ko je obujal spomine na čas, ko je prvič izvajal ta trik. Šlo naj bi tako, da bi se v praznem klobuku naenkrat znašel zajec, vendar pa se mu je ponesrečilo, saj tam ni bilo popolnoma ničesar. Zdaj se je smejal že zares.

Z Ano in njenima starima staršema je bil Jaka dogovorjen na manjšem hribu nad mestom. Tam so rasla drevesa in rastline, kolikor so želele. Nihče ni posegal v njih, kot so to storili v njihovem naselju. Sem si se lahko prišel spočit. Bil si daleč od mestnega vrveža, zato te ni nihče motil. Ani se je to zdel ravno pravšen kraj za njihovo malo predstavo.

Jaka je prispel nekoliko prej kot ostali. Vendar pa je bilo to na koncu koncev razumljivo, saj sta tako babica kot tudi dedek čutila breme starosti. Babica je s pomočjo bergel hodila zelo počasi, Ana pa je potiskala dedka, ki je sedel v invalidskem vozičku. Medtem je Aninin prijatelj pripravil vse potrebno za točko in za gledalce, ki ga bodo opazovali. Ko so le prispeli, so se udobno namestili in uživali v predstavi, ki jo je pripravil Jaka. Na njegovo presenečenje mu je trik popolnoma uspel in si s tem prislužil bučen aplavz. Vsi so se zelo zabavali, najbolj pa babica in dedek, ki že dolgo nista šla nikamor. Tako jima je bilo kar malo hudo, ko so morali oditi na otvoritev prenovljenega vrta v domu.

Pred vhodom v dom za ostarele so se že zbirali radovedneži. Pod manjšim odrom, ki je bil narejen posebej za to priložnost, je bila prava gneča. Na odru so sedeli najstarejši stanovalci doma, ki so jih prosili, da bi na otvoritvi povedali nekaj besed o življenju v domu. Med njimi sta bila tudi Anina babica in dedek, ki pa sta na oder povabila tudi svojo vnukinjo in njenega prijatelja.

Slavnostna otvoritev se je začela z govorom župana, ki je opozoril predvsem na hitrost pri zbiranju sredstev in gradnji vrta. Upravnik doma, ki je bil naslednji slavnostni govornik, pa je poudaril, kako nujno je bilo za njihove varovance, da so jim izboljšali bivalne razmere. Nato so spregovorili tudi starejši občani, ki so se vsi strinjali, da jim zeleno dvorišče pomeni več kot novi televizorji ali novo pohištvo, saj bodo sedaj končno tudi oni lahko v stiku z naravo.

Ana in Jaka sta bila ponosna, da sta lahko stala skupaj z njimi na odru. Predvsem pa sta bila tudi onadva vesela, da je dom končno dobil vrt, saj bo prispeval k lepšemu in bolj zanimivemu življenju starostnikov.

Ko so stopili na novo dvorišče, kar niso mogli verjeti, da se je tista dolgočasna siva površina spremenila v čudovit delček narave. Vsi so tisto popoldne neizmerno uživali, upokojenci pa so obljubili, da bodo prav gotovo največ svojega časa preživeli na njihovem novem vrtu. Mlada prijateljica sta sklenila, da bosta vsaj enkrat na teden prihajala na obisk v dom.

V tistem trenutku so prispeli tudi njuni starši, ki so bili na svoja otroke nadvse ponosni. Anini še posebej, saj so vedeli, kako težko se je privadila na novo okolje, v katerem so živeli. Presenetili so jo z novico, da bodo odšli na obisk k prijateljem s podeželja. Ana sprva ni mogla verjeti, da je to res, nato pa se je začela odkrito veseliti. V svoji neučakanosti, pa ni opazila Jake, ki se je bolj kislo držal. Ko je videla, da mu ni všeč, da bo kar naenkrat odšla, je rekla staršem: »Grem, ampak le pod enim pogojem« Starši so jo le vprašujoče pogledali. »Če grem jaz, gre z mano tudi Jaka!« Mama in oče sta se nasmejala in bila vesela da si je našla prijatelja. Seveda sta se z vsemi njenimi pogoji popolnoma strinjala.

Pred vami so spisi prvouvrščenih učencev na letošnjem šolskem Cankarjevem tekmovanju.

CICIBANOV DAN

Zjutraj so Cicibana zbudili zvonovi in zorica je osvetlila posteljo. Ptice na polju so zažvrgolele. In Ciciban je pozajtrkoval. V ribniku so žabe regljale in Ciciban se je pogovarjal s čebelo. V času kosila je Ciciban obiskal Lenko in skupaj sta pojedla kosilo. Po kosilu je Ciciban odšel v Kropo, kjer si je ogledal kroparske kovače. Nato je odšel domov. Doma je mami pomagal, da je dala mlajšega bratca spati. Tudi sam je hitro pojedel in zaspal. Ponoči se mu je sanjalo o Turku in o tem, kako bo naslednji dan zaspal v travi.

Urša Mati Djuraki, 2.a

CICIBANOV DAN

Cicibana vsako jutro zbudijo zvonovi. Ciciban se preteguje in takoj zbeži v ribnik k žabam. Tam se lovijo in čof, Ciciban pade v ribnik. Prileze ven in zbeži domov. Poje kosilo in gre k zamorskemu kralju. Ta mu da veliko pismo. Ciciban zbeži pod drevo in gre spat na mah. Zaspi in sanja, da leti v mehurčkih, ki jih pihajo otroci. Zdaj leti visoko v oblakih. Zdaj pa mehurček počí, Ciciban pada in pada, dokler ne pristane na dimnik. Pade v ogenj. Ciciban se joka in joka in se zbudi. Pride očka in ga potolaži tako, da mu prinese možička kopitljačka.

Hana Huth Lukšič, 2.b

CICIBANOV DAN

Ciciban je deček, ki včasih nagaja, spet drugič pa je priden. Čez dan sreča ptička, ki mu zapoje dober dan, kadar se ne umije pa cicifuj. Ciciban je včasih poreden, zato ga je hotela čebela pičiti v čelo. A ko ji je Ciciban povedal, da ne laže, mu je čebela oprostila in odletela. Zvečer Cicibana uspava le uspavanka, ki mu jo zapoje mama. Ko Ciciban zaspi, sanja samega zamorskega kralja in kralja Matjaža. Tudi če mu dan ni ravno usojen, so sanje vedno lepe.

Zala Kampjut, 3.a

ŽIVA HIŠA

Pesmica Dreganja opisuje jezo tako, da če dregneš vanjo, se jezički jezijo, zamigljajo in govorijo. Kadar sem jezna, se potuhnem vase, če pa sem zelo jezna, pa včasih tudi ropotam po hiši. Z mulo pa se godi drugače. Če jo dregneš, se odpravi v svoj kotiček. Če si mulast, si, kakor da bi bil užaljen, zato se spraviš na kraj, kjer si sam in premisliš o zadevi. Če dregneš v žalost, potem ustnice izgubijo nasmeh, včasih pa začneš od žalosti jokati. Ko si žalosten, si slabe volje in nisi nasmejan.

Smeh pa je ravno obratno od žalosti. Takrat se začneš smejati. Smeh pa je lahko nalezljiv, takrat se zelo hitro širi. Pri smehu si dobre volje in rad ga pokažeš še komu drugemu.

Pri pesmi Omara strahov pa je prikazan strah pred sobno omaro. Prav tako je v Pesmici lenobnici prikazana lenoba, v Mijav, to je ljubezen je prikazana ljubezen muce.

Najbolje sta predstavljeni čustvi jeza in smeh. Ko se smeješ, se ne moreš ustaviti, smeh pa preide tudi na druge. Ko si jezen, govoriš in protestiraš tistemu, ki te je spravil v jezo, včasih pa se tako razburiš, da rečeš kakšno gršo besedo.

Sara Klopčič, 5.a

BITI BELA VRANA?

Ervin Fritz se je rodil 27.6.1940 v Preboldu. Po poklicu je slovenski pesnik, dramatik in prevajalec. V zbirki je vrane opisal kot človeka, njegove dobre in slabe lastnosti; vrane v tej zbirki govorijo, pišejo pisma in sporočila, se pretepajo, gredo na sodišče ... Vse skupaj je fantazija.

Verjetno marsikdo ob besedi vrana pomisli na kaj groznega. Preden sem prebrala to zbirko, sem mislila enako: grozna žival, ki krade kmetom pridelke in kraka navsezgodaj zjutraj. Ko sem prebrala Vrane, pa sem na te ptice začela gledati drugače. Kradejo, da preživijo, saj nimajo služb.

Najbolj všeč mi je bila pesem Bela vrana. V tej pesmi pesnik uporabi našo najhujšo in najbolj grozno lastnost: izločanje drugačnih. Bela vrana leti s črno jato, kamor koli gredo. Čisto uboga je, ker jo vse vrane kljuvajo, podijo stran, vpijejo nanjo ... Vse naredijo, da bi trpela, a ona pravi: » Kakršna že jata, to je moja jata.« S tem želi povedati, da tudi če trpi, vseeno ji je, samo da ni sama, samo da je z jato. Meni bi bilo zelo težko biti s takšnimi vranami, verjetno bi se hitro vdala in odšla zase, a bela vrana noče oditi. Drugačne velikokrat izločajo, kot npr. belci črnice. Zaradi barve črne vrane ne bi smele izločati bele, ampak jo toplo sprejeti.

Zbirka mi je bila zelo všeč, še posebej pesem Bela vrana, menim pa, da se ne smemo izločati, ampak sprejemati. Ta zbirka se mi je vtisnila v spomin in sedaj drugače, bolj sprejemljivo gledam na vrane!

Maja Papež, 6.b

BITI BELA VRANA ?

Ko sem v roke vzela Vrane, sem, priznam, podvomila, da je pesnik prav izbral, ko je izbral vrano in jo tematiziral v vseh tridesetih pesmih. Vrane so imele v mojem miselnem svetu prostor med slabimi stvarmi. Zdele so se mi neuporabne, grde in zlobne. Nič posebnega niso bile. Sovražila sem njihovo krakanje, še posebej zjutraj, ko so me vrgle iz postelje. Njihova zunanost se mi je zdela neprivlačna in odbijajoča, psu pa sem vedno dovolila, da jih je podil po polju. Vendar so ti moji neutemeljeni predsodki izginili, ko sem prebrala nekaj prvih pesmi. Navdušilo me je pesnikovo pristno izražanje, njegovo zlaganje vranjih zgodbic v pesmi, rime in verze. Spoznala sem, da se pod črnim (ali belim) perjem skriva človeško srce, ki kdaj ropoče zaradi prisotnosti ljubljene osebe, se skoraj razpoči od ljubosumja ali pa le tiho dehti in joče zaradi izločanja. Spoznala sem, da se pod polnim krofom, kot okel trdnim kljunom in pravilno ukrivljenimi krili skriva nežna in osamljena duša, ki kar roti po odobravanju, razumevanju in sprejemanju. Ta duša noče biti izločena, osamljena in zavržena. Hoče biti enaka drugim in biti sprejeta. V vranjem svetu si pod tako dušo lahko predstavljamo belo vrano, v človeškem pa je to lahko nemara osamljena in izločena deklica, ki jo prijateljice izločijo, sramotijo in žalijo.

»To je domišljjski svet,« je rekel Ervin Fritz, ko je napisal Zagovor vranam oziroma uvod svoji novi pesniški zbirki. S tem nikakor ni mislil, da vrane plešejo z merjasci in se vrtijo v ritmičnih polkah in da v njegovih pesmih nastopajo palčki, duhovi, jage babe in druge neresnične prikazni. Fritzove pesmi opisujejo vranje življenje. V pesmicah se vrane znajdejo v čisto običajnih situacijah: kradejo koruzo, letijo ... Vendar pa lahko vsak, ki knjigo s srcem malo bolj podrobno prebere, v pesmicah »zavoha« človeka. Ta je lahko prikazan v dobri ali slabi luči. Pri Fritzu se mi je zdelo najbolj mojstrsko, da vranjega sveta sploh ni spremenil, ampak se je vanj le bolj poglobil. Zaznal je, da se v vranjem svetu skriva tudi človeški. V pesmicah je to nakazal s posebitvijo ali personifikacijo. Lahko rečemo, da jih je počlovečil. Vendar če bi pesmice govorile le o vranah s človeškimi lastnostmi, bi bilo to le komaj kaj zanimivo. Prav zaradi tega razloga je pesmice poživil z okrasnimi pridevki, ponavljanji, pretiravanji ... Skoparil ni z metaforami in komparacijami. V pesmicah sem zaznala mnogo stopnjevanj ter igranj s številkami, besedami in imeni. Dosegel je, da so pesmice duhovite, zabavne, presenetljive in kot je rekel Ervin Fritz: »Segajoče v srce!« Seveda pa so mojstrovine v zbirki tudi zelo zanimive, saj so vrane neverjetne opravljivke, lažnivke, kradljivke, prepirljivke in zapravljivke. Navedla pa sem samo slabe človeške lastnosti. Vrane so tudi urejene, borbene, samozavestne in ... zaspane. Pravzaprav imajo vse človeške lastnosti, ki so varno skrite pod črnimi pulji in sivimi žabami ter pridejo na dan le, če vrane dobro poznaš. Od vseh pesmi

pa sem lastnosti ljudi prepoznala v dveh pesmicah: v Črni internacionali sem pri prvem verzu pred oči dobila procesije protestnikov, ki zahtevajo svoje pravice. Presunila me je tudi Bela vrana, ki je v meni prebudila občutek krivde, saj tudi jaz včasih brez razloga obsojam in presojam ljudi, ki so drugačni od mene. Polna sem predsodkov in stereotipov. V tej pesmi sem se prepoznala, a ne v vlogi bele vrane (čeprav včasih to sem,) temveč v vlogi skupine. Podobna sem ostalim in zato sem se obrnila proti posameznici, ki je bila drugačna od mene. Zbolelo me je, ko sem prebrala njene želje, spoznanja in bolečino bele vrane in spomnila sem se deklice, proti kateri smo se vsi obrnili. Deklica ni morala narediti ničesar, naj je še tako iskala pomoč, zaupanje in razumevanje, vsi so ji zaprli vrata pred nosom in ji obrnili hrbet. Nad njo je vladalo besedno nasilje, nad vrano pa telesno. A v čem je razlika? Razlike ni, saj oboje povzroča neznosno bolečino in občutek manjvrednosti. In bela vrana je že bila trpinčena, zato se je v njenem mladem in naivnem srcu usidralo slabo mnenje o sebi. Takim vranam (ali ljudem) je treba pomagati. Jaz ne bom ponovila svoje napake in se postavila na stran mučiteljev. Belo vrano absolutno in popolnoma podpiram, vendar se mi ne zdi prav, da bela vrana vse to prenaša. A kam pa naj gre? Saj tudi sama pravi: »Ali je samota boljša od trpinčenja?« Po mojem mnenju je, saj je človek oz. vrana družbeno bitje, ki bi se mu v samoti zmešalo. Na vrane(črne) sem bila besna, saj so le zaradi druge barve perja vrano klujuvale, dražile, vpile nanjo... Nato pa sem se spomnila, da sem jaz sošolko zaničevala, zakaj že... samo zaradi tega, ker je bila druge narodnosti. In spet smo tam. Vrane in ljudje smo si podobni bolj, kot bi si to želeli ali mislili. Ervin je imel popolnoma prav, ko je rekel: »Vrane so del velike narave, katere del smo tudi mi ljudje.« Vrane so naše sorodnice, čeprav mi potujemo po vesolju in še po svetu, vrane pa ne gredo dlje od svojega polja. Ljudje se zabavajo na strojih, ki jih imenujemo računalniki, vrane pa uživajo v letenju. Družijo nas še mnogo drugih lastnosti, razvad in navad. Nekateri lastnosti so grde, druge lepe. A najgrše pa je, da obsojamo, preden poznamo, da zaradi drugačnosti sovražimo in da izločamo in zasmehujemo zaradi lastne zabave in užitka. Grozno je, da nimamo niti pikice sočutja in razumevanja. Grozno, da so življenjske vrednote za nas ničvredne.

V zaključku največkrat povemo, kaj smo se v knjigi oz. zgodbici ali pesmi naučili. Jaz sem se naučila spoznavati samo sebe. Ne zatiram si oči pred svojimi slabimi lastnostmi in sploh ne mislim, da sem popolna. V prav vsaki pesmici sem spoznala samo sebe, pa naj bo v dobri ali slabi luči. Pravzaprav me je presenetilo, kako malo vem o sebi. Ob pesmih so se menjavali določeni občutki: sram, veselje, zadovoljstvo, razočaranje ... in najbolj me je črvičilo pri srcu, ko sem brala Belo vrano.

Zdaj, ko poznam bolečino izločencev, prisežem, da na naši zemlji ni osebe, ki bi prejela kakšno mojo žalitev. In upam, da mi bo sošolka, ki sem jo zbadala, kdaj odpustila zaradi mojih predsodkov in stereotipnega mnenja ter trpinčenja. Upam, da bodo vse bele vrane nekega dne izginile s sveta in ostali bodo le veseli in srečni obrazi. Vrane pa sem vzljubila, se o njih marsikaj naučila in jih spoštovala. Dovolj jih imam rada, da psu ne dovolim, da jih preganja po polju, ne jezim se več nanje, ko zjutraj krakajo visoko na nebu in občudujejo jutranje meglice in njihova zunanost se mi ne

zdi več grda, temveč prefinjena, uglajena in elegantna. V svojem miselnem svetu pa sem jih nekako sprejela za svoje. V mojih možganih zdaj prebivajo s psom, pikapolonico, konjem in drugimi ljubkimi živalmi. In dobitnik Večernice 2008 je povedal čisto resnico, ko je rekel: »Kdor bo prebral to knjigo, bo gledal na vrane, na človeka in na naravo drugače kot prej.« Drugače bo gledal tudi na samega sebe in na izgubljene vrednote.

Katja Sluga 7.a

Moja prava pesem med ničbesedami

Majnice in majhnice: pesmi mnogih let za mnoge pesmi je zbirka Pavčkovih del. Kakor je razvidno že iz naslova, so pesmi namenjene vsem generacijam, od najmlajših do najstarejših. Vsak bo najbrž našel pesem, s katere tematiko so bo lahko poistovetil. Medtem ko se bodo najmlajši zabavali s prebiranjem šaljivih pesmi v sklopu o otroštvu, se bodo najstniki našli med kiticami o ljubezni. »Ljubezen je sila, ki nas dviga k bogovom,« Pavček navaja razlog, zakaj je tej tematiki v zbirki namenil toliko pesmi. V nekaterih pesmih pesnik premlewa vprašanja rojstva in smrti, v drugih pa opisuje Šentjur, svoj rojstni kraj, na katerega ga vežejo lepi spomini iz otroštva. V omejeni zbirki, nabiti s čustvi, torej zasledimo žalostna, vesela, globokoumna in šaljiva Pavčkova razmišljanja o družbi, otroštvu, rojstvu, smrti in nasploh življenju, ki nas nenehno preseneča. Če bi morala izbrati svojo najljubšo temo, bi najbrž nekaj časa premišljevala, tehtala razloge za in proti, nato pa bi si prišla na jasno, da so mi vseč vse prebrane pesmi, od prve do zadnje. Najbolj pa so me navdušile tiste, ki obravnavajo zahtevno tematiko, a so hkrati napisane dokaj šaljivo in izvirno. Pokažejo na probleme, ki pestijo vse ljudi. Ko na primer pesnik razglablja o smrti, ne piše zamorjeno, temveč nas poskuša o prizadetosti ob izgubi bližnje osebe seznaniti na drugačen, bolj sproščen način.

Prava pesem ne nastane kar tako na ukaz. Pavček, ki ima na tem področju ogromno izkušenj, nas v prebrani pesmi pouči o pesniškem poklicu. Pove nam, da vsak ne more napisati »prave pesmi«. Za to je potreben dar, ki je le nekaterim položen v zibelko. »Sorodnikov si ne moremo izbirati,« je nekoč povedal Pavček. Prav tako je s pesmijo. Ne more se vsak usesti za mizo, v roko vzeti svinčnik in napisati pesmi. Poleg daru pa je ključnega pomena navdih. Tudi še tako dober pesnik ne more napisati dobre pesmi, pa če si še tako prizadeva. Ko pa le-ta pride,

je potrebno besede in čustva preliti na papir. Pesniki, slikarji in drugi umetniki navdih ponavadi črpajo v naravi, dogodkih, ljudeh ... Za pisanje prave pesmi ni navodil in ne receptov. Pomembno je namreč poslušati srce, Če navdih pride ob polnoči, to pesniku ne predstavlja ovire. Takrat se preprosto usede za pisalno mizo in svoje misli strne v verze. Če ga navdih doleti sredi mesta, pesnika to ne ustavi. Kljub začudenim pogledom mimoidočih v roke vzame svoj žepni blok in vanj izlije svoje srce. Med pisanjem se ne ozira okrog in ne premlewa o vrstnem redu besed. Takrat le posluša svoje srce, ki mu ni moči biti »nič drugega kakor beseda in vsebeseda«. Vsebeseda je polna čustev in občutij. Le ena takšna lahko pove tisoč reči. Ker vsaka beseda potrebuje protipomenko, tudi »vsebeseda« ni izjema. Pavček jo primerja z »ničbesedo«. Ničbeseda je puhla, prazna beseda brez čustev. Sorazmerje med vsebesedami in ničbesedami v pesmi je ključnega pomena za pesem. Če se veliko vsebesed izgubi med še večjim številom ničbesed, napisana pesem vsekakor ni prava.

A kljub vsemu naštetemu moraš imeti za pravo pesem tudi kanček sreče. Le-ta je očitna Pavčkova stalna spremljevalka, saj pesnik iz rokava kar stresa odlične verze. Sam sicer pravi, da nikoli ni imel namena postati pesnik. Še zdaj včasih prizna, da ni najbolj ponosen na svoj poklic. A kljub temu ga opravlja s srcem, kar je tudi razlog za njegov uspeh. Zadnja misel, s katero zaključí svojo pesem, da bralcem vedeti, da smo mi poglobitni razlog za njegovo pisateljstvo. Delno pa je sicer za njegovo pesniško kariero kriva ljubezen do pisanja. A čemu bi mu koristile gore spisanih mojstrov, če bi te ležale v kotu sobe. Pesmi torej pesni zase in za nas. Kljub temu da ni več v mladostniških letih, veliko njegovih pesmi vsebuje mladinsko tematiko. To naredi pesnika odličnega in šele odličen pesnik je sposoben napisati pravo pesem.

Tina Toličič, 9.a

Moja prava pesem med ničbesedami

Prava pesem je izšla v Pavčkovi najnovejši pesniški zbirki Majhnice in majnice, s podnaslovom pesmi mnogih let za mnoge bralce.

Majnice in majhnice niso le plehek naslov brez ozadja, ampak naslov, ki sporoča, da gre za kratke, jedrnate, a tudi čustvene pesmi. Kakor se za majnice, ki so dobile ime po pomladnem in vsem dobro poznanem mesecu maju, spodobi, so pesmi po večini tople in pozitivne. Tako lahko prav kakor maj odganjajo mrzlo in pusto zimo, iz naših misli odženejo vso puščobo, hladnost ali žalost, ki jo marsikateri človek nosi v srcu. Morda je potlačena ali majhna – a vendar je tam. Podnaslov pesmi mnogih let za mnoge bralce pa že sam posebej kliče in vpije, da zbirka govori o pesmih, ki so nastajale dolgo let, o pesmih, ki jih bomo brali še najmanj dvakrat toliko časa in o pesmih, ki jih lahko bere staro in mlado, tako da bodo prav vsi začutili lahkoto in svežino besed, ki švigajo izpod peresa Pavčku, »temu nepopoljšljivemu optimistu«.

»Pesem, če je prava, se ne stara,« Pavček opisuje pravo pesem. To je pesem, za katero dobiš navdih, verzi in rime bruhajo iz tebe kakor za šalo, takrat je, kakor da se pesem piše sama. Takšne čudovite, mile in idilične pesmi pa je pravi užitek tudi brati! Oči ti željno drsijo preko črk, da se niti sam ne zaveš, kdaj si pesem prebral. Pavček tudi pravi, da je prava pesem kakor mama. Torej je pomembna in edina, kakor je pomembna tudi mama za nas. Pravo pesem napišeš, kot ti nekega dne skozi misli švignejo verzi – tako pojoči in rimajoči, kakor od življenja samega dani. Včasih te za pesem navdihne tragičen in žalosten dogodek, skeleč kakor rana. Tudi Pavček ga je doživel, ko mu je umrl sin Marko, ki je iz neznanih razlogov storil samomor. Pavček si še dandanes očita domnevno slabo vzgojo in to misel izraža celo skozi pesmi. Vendar kljub vsej žalosti in bridkosti, ki jo je doživel, Pavček ostaja pozitiven in veselo – optimističen. Zagovarja dejstvo, da ljubezen in dobrota, dve besedi, ki se ju je spomnil tudi v pesmi Preproste besede, lahko premagata vsako žalost ali trpljenje. Tako kakor je zaznamovan Pavček, je tudi pesem« z rano in rožo zaznamovana.«

Idejo za pravo pesem lahko dobiš kadarkoli. Morda se ti utrne ponoči, zjutraj ali čez dan. Takrat se ti besede

ali vsebesede zlivajo iz srca. In če ti nekoč res uspe napisati takšno pesem, potrebuješ le še kanček sreče, da pesem predaš v javnost, da nastane pesem zate in zame, pesem, ki je ne ustavijo morebitne kritike – ničbesede in ki živi v večnosti za večno.

Da je pesem še bolj zanimiva, jo je Pavček obogatil še s slogovnimi sredstvi. Okrasni pridevek je že v naslovu prava pesem, opazimo pa lahko tudi veliko vrst ponavljanja - anafore in epifore. Pesem je bogata tudi z rimami, kot so sama-mama, ponoči-moči ali ukrade-propade. »...če ti sreča v besedo kane«, je lep primer poosebitve, »prava pesem je kakor mama« pa primere ali komparacije.

Pesniška zbirka je razdeljena na devet sklopov: čudež – rojstvo, čenčarija – otroštvo, čas črk in črt – šola, čarodejka – ljubezen, čarovnija – beseda, čudaški dopisi, čut za čujenost – starožitja, čudo – zemlja ter čar in dar - življenje. Prav vse glavne teme pa se začnejo na č. Najverjetneje zaradi tega, ker ta črka začenja vse pomembne besede, kot so čudež, črke, čarovnija, torej besede, ki veliko pomenijo tudi samemu Pavčku. Meni najljubši sklop je čarovnija – beseda, ki je posvečen Pavčkovima otrokoma. Tri pesmi govorijo o smrti in bolečini ter hrepenenju, ki ju je Pavček občutil ob smrti svojega sina. Četrta pesem je posvečena hčeri Saši. Pripoveduje o sreči, ki jo doživlja otrok v otroštvu in se pravzaprav ne zaveda resničnosti in krutosti sveta. Pomembno pa je poudariti, pa čeprav neštetokrat, da Pavček ostaja nepopoljšljiv optimist in da ljubezen do otrok v njem še vedno zelo živi. Konec koncev priznava, da še zdaj gleda za nosečnicami, da bi opazil trebuh, ki ga »novi vsesilni vesoljec napenja.« In rojstvo je zanj beseda besed ali vsebeseda.

Na to, da je Pavček enega izmed sklopov naslovil čarovnija – beseda, so gotova vplivala čustva, ki jih goji do besede. Pravi, da ko živiš z besedo, beseda počasi postane tvoja sosedica in ti zaradi nje radobeseden. »Živel sem s knjigami, za knjige in od knjig,« pa je še en njegov citat, ki jasno priča o Pavčkovi ljubezni do sveta črk in besed.

Pavček, ki živi in dela za otroke, je v Pravi pesmi dokazal, kako zelo je večš svojega dela. Njegove pesmi niso nikoli plehke ali brez ozadja in sporočila. Bogate z raznovrstnimi slogovnimi sredstvi nam odpirajo pogled v njegov svet – Pavčkov svet izkušenj in domišljije.

LEV VEGETARIJANEC

Nekoč je živel lev, ki ni maral mesa. Ker pa ni maral mesa, je jedel rastline. Njegov oče, kralj živali, se je lahko še tako trudil, a ga ni mogel spremeniti. V sosednji ulici džungle pa je živela levinja, čisto podobna levu, za katerega se je v džungli govorilo, da ne mara mesa.

Nekega dne sta se oče lev in sin vegetarijanec odpravila v restavracijo s petimi zvezdicami. Oče je svojega sina vegetarijanca povabil v restavracijo s petimi zvezdicami zato, da ga bi odvadil jesti zelenjavo. Prav tisti dan je v restavracijo prišla tudi levinja, ki prav tako kot lev ni marala mesa.

Oče leva vegetarijanca je že včeraj rezerviral mizo za dva samo zato, ker se ni hotel osramotiti s tem, da bi kdo slišal, da je njegov sin vegetarijanec. Vse mize so bile zasedene in levinja se ni mogla nikamor usesti. Ko je lev to videl, je svojega očeta, kralja živali, zrinil s stola in prazno mesto ponudil levinji, nato pa jo vprašal, kaj bi jedla. Levinji je bilo malo nerodno, a vseeno je priznala, da je vegetarijanka. Ko je lev to slišal, ji je povedal, da tudi on ne mara mesa. Naenkrat sta si bila všeč, oče pa se s tem nikakor ni strinjal, saj ni hotel, da se njegov sin zaljubi v levinjo vegetarijanko.

Naslednji dan je levinja, še preden sta se z levom spet srečala, za njegovega očeta kupila veliko zelenjave, saj je mislila, da zelenjavo obožuje tudi on. Nato je prišel lev in levinji povedal, da je njegov oče zelo bolan. Ko je levinja to slišala, je levu povedala, da se šola za zdravnico in da njegovemu očetu lahko pomaga. Ko sta lev in levinja prispela do očeta, je levinja iz vrečke, ki je bila namenjena očetu, vzela malo solate in jo ponudila kralju. Oče lev je zelenjavo poskusil in čudežno ozdravel.

Lev se je levinji zahvalil za pomoč, oče kralj pa je levinji in svojemu sinu priznal, da je zelenjava veliko boljša, kot si je mislil. Sinu vegetarijancu je dovolil, da se še naprej družijo z levinjo.

Čez nekaj let sta se levinja in lev poročila in dobila dva mala vegetarijanca. In če boste kdaj videli levjo družino, ki ne mara mesa, jo boste zagotovo prepoznali po tej zgodbi.

Katarina Prusnik, 4.a**Strah**

Včeraj močno me zagrabil je strah,
hotel me je požreti na mah,
v meni zavladal je grozen preplah,
vanj hitro vrgel sem grah
in strah se je spremenil v prah.

A kar naenkrat slišim uuuh,
pred mano stal je velik duh.
Rekel je: »Kje je strah?«
Jaz pa sem pokazal na prah.

Sem se zbudil, bil je dan,
jaz pa v šolo ves zaspan.
V šoli dobil sem cveke tri,
ker naloge ni.

A če naloga bi bila,
petka padla bi z neba.

Ambrož Knez, 4.a**Jesenske počitnice**

Za jesenske počitnice, ki se jim reče tudi krompirjeve počitnice, smo šli v Toskano, ki je v Italiji. Najprej smo šli v Piso. Tam smo si ogledali znameniti stolp. ZARES JE ZELO POSTRANI! Nato smo se za dva dni šli kopat na zahodno obalo. Za piko na i smo šli v Benetke. Tam smo videli znamenite beneške maske. Šli smo na majhen otoček, ki se imenuje Burano, kjer so ravno praznovali noč čarovnic. Nikjer nisem videl hiše, ki jo je zrušil James Bond. Na koncu smo šli še v Ikeo, potem pa naravnost domov.

Žak Šinkovec, 4.a**Klavir**

Klavir igram že dve leti. Hodim v privatno glasbeno šolo, ki ima svoj sedež na Dunajski ulici. Moja učiteljica je profesorica klavirja Alenka Grm. Za igranje sem se odločila, ker imam rada glasbo. Sprva klavirja nisem imela doma, zato sem ob popoldnevih vadila v šolski avli. Za rojstni dan pa sem dobila pravi električni klavir. Dobila sem tudi poseben klavirski stolček in slušalke. Po približno enem letu in pol sem lahko odšla delat izpit za prvi razred glasbene šole. Kmalu bom delala izpit iz klavirja za drugi razred glasbene šole.

Tina Sluga, 4.b

TAJSKA – DEŽELA RIŽA IN SLONOV

Za zimske počitnice se ljudje ponavadi odpravijo nekam, kjer lahko doživijo pravo zimo in uživajo v zimskih radostih. A kako bi bilo, če bi se za zimske počitnice odpravili nekam, kjer je stalna temperatura okrog 35 stopinj celzija? Super! In prav takšno taktiko vedno uporabi moja družina. Nasmučamo se že čez novo leto, zato pa februarja zapustimo megleno Ljubljano in teden dni uživamo v morju, soncu in sladoledu. Do zdaj smo vedno počitnikovali v Egiptu, letos pa smo se odločili, da bomo odpotovali na Tajsko. A to ne le za en teden, temveč za štirinajst dni. Nad to idejo sem bila popolnoma navdušena, saj še nikoli nisem bila v Aziji in sem si zares želela spoznati njihov način življenja. Letalske vozovnice in hotel v Bangkoku smo vplačali že septembra, nato pa nestrpnost čakali tisto soboto, trinajstega februarja, ko naj bi nas letalo odpeljalo v novi svet. Ko sem začela pripravljati prtljago, sem obstala pred težavo. Kaj vzeti s sabo? A ko sem si prebrala nekaj o Tajski, ni bilo več »dileme«. V majhen kovček sem »spakirala« poletne oblekice, natikače, kratke hlače, majice brez rokav in kopalke. S seboj sem vzela malo stvari, saj naj bi bilo na Tajskem vse skoraj zastoj. Pripravila sem si vse prihranke, saj sem nameravala kupiti marsikaj. Res, komaj sem čakala.

V soboto, trinajstega februarja, smo se dopoldne usedli v avto in se odpeljali proti Benetkam. Bila je še kar velika gneča, saj se je ravno takrat v Benetkah odvijal veliki pustni karneval, a smo vseeno pravočasno prispeli do beneškega letališča. Letališče je res zelo zanimivo, saj je na enem izmed otočkov, okoli pa je voda. Po vseh pregledih smo končno sedeli v letalu. Potovali smo z letalsko družbo Emirates, ki naju je s sestro popolnoma očarala. Čeprav smo bili v ekonomskem razredu, je bilo letalo luksuzno. Vsak potnik je imel svoj računalnik, na katerem je bilo ogromno igrice, filmov in glasbe. S Tino se kar nisva mogli ločiti od zaslonov. Še ko sva od zaspanosti bili že čisto preč, se nisva vdali. Po šestih urah letenja smo pristali v Dubaju. Žal si nismo smeli pogledati tega slavnega mesta, saj smo morali ostati na letališču. Prespali smo v čakalnici in se zjutraj vkrcali na letalo za Bangkok. Leteli smo šest ur in v nedeljo, 14. februarja, ob šestih popoldne po tamkajšnjem času pristali v tem osem milijonskem mestu.

S taksijem smo se odpeljali do našega hotela Royal Hotel, nato pa se sprehodili po bližnjem parku, kjer je stal nočni nedeljski market. Moram priznati, da sem bila najprej zelo zgrožena. Bilo je neznosno vroče, povsod je smrdelo po urinu, bilo je umazano ... A to je bil le prvi vtis. Kmalu mi je postalo všeč. Presenečena sem bila nad cenami: glavniki za pet centov, hlače po pol evra, srajce štirideset centov, telefoni evro ali dva ... Osupla sem bila tudi nad ljudmi. Kako so bili prijazni, ljubeznivi in pošteni! In kako majhni! Odrasle ženske so bile tako velike kot jaz, če ne manjše, čeprav doma spadam med najnižja dekleta. Tajke so bile drobne in ljubke. Ljudje so živeli na cesti, a tisti prvi dan so se mi zdeli srečni. Smejali so se, klepetali v svojem smešnem jeziku, posedali po pločnikih in se imeli lepo.

OSEBNA IZKAZNICA:

ime: Kraljevina Tajska
geslo: »Narod, vera, kralj!«
himna: Phleng Chat
kraljevska himna: Phleng Sansoen Phra Barami
poglavar države: kralj Bhumibol Adulyadej
predsednik države: general Surayud Chulanont
uradni jezik: tajščina
glavno mesto: Bangkok
število prebivalcev: okrog 65 milijonov
velikost: 513.115 km²
denarna valuta: baht
 (45 baht=1 evro)

zastava:

narodni grb:

TUK-TUK

Budistični tempelj Wat Phra Kaew

Naslednji dan sem se prebudila v ubijalsko vročino. Čakal nas je naporen dan. S posebnim vozičkom, imenovanim TUK TUK, smo se za pol evra vozili po mestu in si ogledovali takšne in drugačne budistične templje. 95% Tajcev je budistov. Verjamejo v boga Budo in posmrtno življenje. Njihova vera je zelo miroljubna in budisti nobenemu živemu bitje ne naredijo nič slabega. V bogatih templjih smo si ogledali nekaj kipov Bud: videli smo ogromen kip Bude, ležečega Budo, ki je dolg 46 metrov, visok pa 15 (tempelj Wat Pho). Ogledali smo si tempelj Lucky Buda (srečni Buda) in ogromen ter fantastičen tempelj (Wat Phra Kaew), v katerem je najbolj znani smaragdni Buda, ki je tudi najmanjši kip Bude na svetu. Visok je 66 centimetrov in ves posut s smaragdi ter zato ogromno vreden. Ogled je bil res zelo zanimiv in poučen, a bilo je tako pasje vroče! Zvečer smo šli v predel Bangkoka, kjer živijo le Kitajci. Tej četrti rečejo CHINA TOWN (kitajska četrt). Obiskali smo jo zato, ker štirinajstega februarja Kitajci praznujejo novo leto. Kar štiri dni po novem letu še potekajo prireditve. Moram pa reči, da Kitajci praznujejo novo leto občutno drugače kot mi (vsaj na Tajskem): ulica je tako nabito polna, da se ne moreš niti premikati, sredi vse te gneče na tleh ležijo invalidi, ki prosijo denar za preživetje. Po tleh so razgrnjene rjuhe, na njih pa ležijo predmeti, ki so naprodaj. Vrvež je ogromen. Kot v sanjah je. Tako drugače je! Povsod visijo kitajski lampijončki, prodajalci ponujajo blago v neznanem jeziku, kamorkoli se ozreš le množica ljudi: veselih, žalostnih, mladi, starih, hitečih in umirjenih. Vseeno kakšnih. V taki množici se zaveš, da teh ljudi ne boš videl nikoli več.

V torek, naslednjega dne, smo se odpravili na turo izven Bangkoka. Ogledali smo si Floating Market (plavajočo tržnico) v kraju sto kilometrov izven Bangkoka. Preden se je Tajska modernizirala in razvila, se je vse trgovanje odvijalo na takšnih tržnicah. Ljudje so prodajali svoje blago in pridelke na kanalih v mestih. Vsak je imel svoj čolniček in na njem je imel svoje blago. Ljudje so se ustavljali in na reki menjavali, kupovali in prodajali. Na reki, v kanalu je bilo veliko čolnov, zato si se lahko premikal le počasi. Značilnost takih tržnic je bila, da so vsi prodajalci nosili velike, široke slamnike, ki so jih branili pred vročino. Ko smo mi obiskali to tržnico in si priskrbeli čolniček ter se podali v gnečo, sem bila kar malo razočarana. Vse se je sprevrglo v turistično tržnico. Nisem opazila prav veliko starih ženičk s slamnatimi senčniki, ki prodajajo zrele mange in papajo. Večinoma so prodajali takšne in drugačne spominke. V grozni vročini pluti po umazani vodi je bilo vseeno nekaj posebnega. Na poti proti Bangkoku smo

se ustavili še v botaničnem vrtu Rose Garden, ki pa roko na srce ni bil prav nič posebnega. Ker je bil to zadnji dan v Bangkoku, smo za slovo odšli na turistično ulico Khao San. Tam smo se vsi štirje zmasirali za deset evrov. Tradicionalna tajska masaža je zelo trda in groba masaža. Njen smisel je, da se s silo sprosti prav vsaka mišica in da je telo po masaži dokaj gibčno. Na ulici smo povečerjali. Na cesti smo mnogokrat jedli. Ob robu ulice so postavljene različne stojnice, na eni lahko kupiš različne ražnjiče, na drugi ti skuhamo riž ali tradicionalne »nudlne« z različnimi omakami, na tretji prodajajo juhe, ki se jih turisti ponavadi niti ne dotaknejo, s četrte že diši po tajskih sladica ... Tako prehranjevanje je zelo poceni in okusno. Moram pa povedati, da na Tajskem še ni razvita zavednost o potratih polivinila in plastike. Vsak ražnjič ti zavijejo najmanj trikrat!

Floating market

Vedenje pri mizi

Kdorkoli bo kdaj odpotoval na Tajsko ali pa obiskal le bližnjo tajsko restavracijo, se mora zavedati, da se Tajci pri obrokih obnašajo drugače. Ko smo na ulici jedli skupaj s Tajci, so nas prav grdo gledali, če nismo upoštevali pravil vedenja. Tajci pridelajo in pojejo ogromno riža. Prav v vsakem obroku je prisoten riž. Za Tajce je izredno pomemben in to prikažejo tudi z vedenjem. Preden karkoli pojedemo moramo s prsti desne roke zmečkati nekaj riža v kroglico in jo nesti v usta. Šele potem lahko zaužijemo karkoli drugega. Obstajajo tudi pravila glede uporabe pribora. S palčkami se je le »nudlne«. Tajci NIKOLI ne nesejo vilice v usta. Hrano nabodejo z vilico, nato pa jo prestavijo na žlico ter jo nesejo v usta. Nožev praktično ne uporabljajo. Po obroku se ponavadi zahvalijo: roke sklenejo v znak molite, sklonijo glavo in rečejo: »kapunkap« (hvala). Na krožniku moramo vedno pustiti nekaj hrane, saj je prazen krožnik za Tajce žalitev.

Naslednjega jutra nas je pred hotelom pobral mini bus in kmalu smo zapustili Bangkok. Odpeljali smo se do mosta na reki Kway in spominskega muzeja ob njem. Prav gotovo je kdo že gledal film Most na reki Kway. V drugi svetovni vojni so bili Tajci zavezniki z Japonci. Vojni ujetniki (Angleži, Nizozemci, Avstralci ...) so le z golimi rokami gradili most čez Kway in železnico mrtvih. Železnica se tako imenuje, ker je ob težaškem delu v groznih pogojih umrlo kar 100 000 vojnih ujetnikov. Naša naslednja animacija je bil bamboo rafting po reki Kway. Nato smo odšli na kosilo na splave na reki, kjer smo zvečer tudi prespali. A pred počitkom smo odšli še na farmo slonov, kjer smo jih jahali in hranili. Bilo je super! Okopali smo se še v bližnjih slapovih, kar se je v vročini zares prileglo. Nazaj do naših splavov smo se odpeljali s spominskim vlakom, ki je vozil po originalni železnici mrtvih, ki so jo zgradile gole roke vojnih ujetnikov. Po večerji smo se odpravili spat.

Po zajtrku smo odšli na meni najljubši del potovanja. Kopanje s sloni! Odpeljali smo se kakih petnajst kilometrov naprej od naših bungalovov in tam so nas ob reki čakali sloni. Nam je pripadal največji – family elephant (družinski slon). Na kopnem smo splezali nanj brez sedla in česarkoli, nato pa je odkorakal v reko (ki pa je bila zelo umazana, povsod je plavalo slonje blato in vsa mesta ob reki so vanjo spuščala kanalizacijo brez prečiščevalnih naprav. Pa kaj potem!). Škropil nas je z rilcem in se potapljal, mi pa na njegovem hrbtu! Bilo je noro! Po doživetju s sloni smo odšli nazaj do splavov in se umili. Zatem smo se podali v Erawan National Parc (Seven Steps Waterfall). To je narodni park, v katerem je sedem čudovitih slapov, ki so še posebej lepi v deževnem obdobju. Res so bili prelepi in primerni za kopanje. Eden od njih je imel tolmunčke, ki so jih povezovali fantastični naravni skalnati tobogani. Boljše kot v zabaviščnem parku! Videli smo veliko opic. Zanimivost in posebnost parka so ribe, ki živijo v tolmunčkih. Prehranjujejo se z odmrlo kožo na nogah. Naredijo ti zelo dobro pedikuro, ki pa je malo boleča. V Bankogu gojijo te ribe prav v te namene, le da petnajst minut ribje pedikure stane kar tri evre (to je za Tajsko veliko!). Po ogledu narodnega parka smo imeli kosilo, potem pa smo se odpeljali do kraja Katchanburi. Tam je sloviti Tiger Temple, ki privablja turiste. To je pravzaprav kanjon, v katerem so omamljeni tigri, zadeti od vročine, priklenjeni na kratke verige. Turisti hodijo od enega tigra do drugega in se z njimi slikajo. Uboge živali pa se ne morejo niti premakniti. Ne, tam mi

nikakor ni bilo všeč.

Tiger temple

Navdušena pa sem bila nad mestom Ayuthaya, do katerega smo prispeli kasneje. To mesto, manjše od Ljubljane, je bilo včasih prestolnica Siama. Tako se je namreč Tajska včasih imenovala. Nastanili smo se v hotelu in se sprehodili po mestu.

Na našem potovanju smo si ogledali tudi resnični deževni gozd. Naslednje jutro smo se s taksijem odpeljali do narodnega parka Khao Yao. To je najstarejši narodni park na Tajskem, ki so ga ustanovili zaradi izsekavanja tropskih gozdov. Ogledali smo si pravi tropski deževni gozd, videli opice, se sprehodili po džungli, prisluhnili zvokom divjine ... Ujel nas je tudi pravi tropski dež. Šele proti večeru smo se utrujeni vrnili v hotel, se sprehodili po Ayuthayi in popadali v postelje.

Dopoldne naslednjega dne je bil čas za ogled res starih budističnih templjev. V glavi mi je najbolj ostal kip Bude, katere se je ohranila le glava, ki so jo prerasle korenine.

Opoldne smo šli na železniško postajo in se z vlakom odpeljali do Bangkoka. Tam smo presedli na spalnik do kraja Surat Thani. Na spalniku sem bila prvič v življenju in bila kar malo razočarana. A bilo je zanimivo. Vozili smo se celo noč, po prihodu pa vzeli avtobus do trajekta, ki nas je popeljal čez morje do otoka. Zadnji teden potovanja smo preživeli na otoku Koh Samui, enem izmed največjih otokov Tajске. Po prihodu na otok smo se s taksijem odpeljali do našega hotela Bill Resort. Naslednje dneve smo uživali v toplem morju (29 stopinj celzija), bazenu in turističnem zaselku poleg hotela. Šli smo na masažo in uživali v odlični hrani. Ogledali smo si An Tong National Parc. To je skupina štiridesetih magmatskih otočkov, poraslih z džunglo. Voda je smaragdna, med otočki se skrivajo z življenjem bogate lagune, pesek pa je breskove barve.

In kar naenkrat je bil tukaj petek, ko smo morali zopet vzeti spalnik do Bangkoka. Let smo imeli šele v soboto zvečer, zato smo celo soboto nakupovali in si ogledovali novi Bangkok, oziroma »down town«. Dolgo časa smo se zadržali v weekend marketu, skupku ogromno pokritih trgovinic, kjer smo kupili še zadnje spominke. S posebnim vlakcem, imenovanim sky train (vlak, katerega tirnice so postavljene na visoke drogove) smo se odpeljali v center, malo pohajkovali, a brez posebnega veselja. Bližal se je namreč čas za odhod domov. Popoldne smo vzeli taksi do letališča, še zadnjič ugledali čarobnost Tajске in izginili v čakalnico.

Kaj mi je bilo na Tajskem najbolj všeč? Prav gotovo ljudje. Navdušila me je njihova nasmejanost, solidarnost in poštenost. Ne vem, tako preprosti so bili. Zazdelo se mi je, da se doma za vsako stvar preveč sekiramo. Tajci pa so mi s svojo dobro voljo in nasmehom dokazali, da se da čudovito življenje živeti v pomanjkanju in revščini, pa vseeno biti bogat. Zdi se mi, da ko enkrat obiščeš Tajsko, veš, kaj je največji dragulj posamezne države: ne, na Tajskem to niso zakladnice in ne vem kakšni uspehi, temveč preprosto ljudje.

Katja Sluga

Most na reki Kway

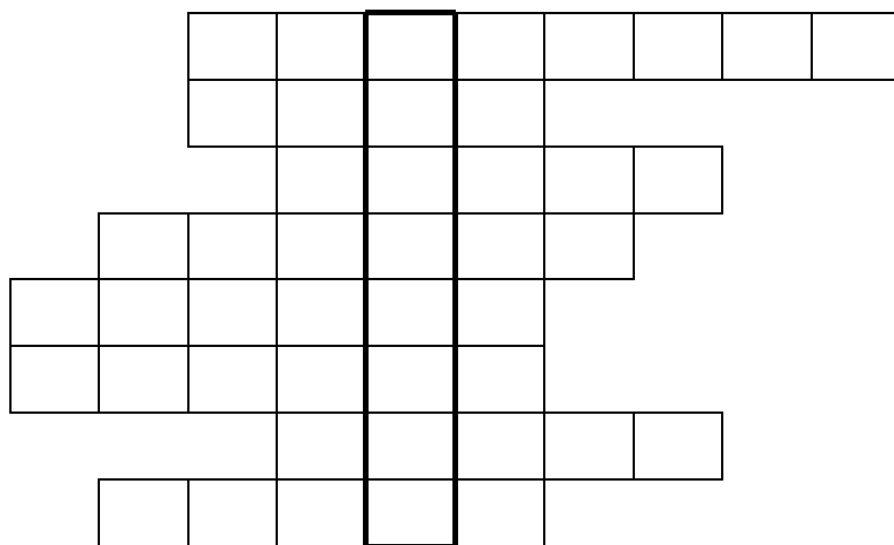

Železnica mrtvih

Kopanje s sloni

značilna slovenska jed
(prekmurska...)
kadar pojeta ali igrata dva
letalo
priimek košarkaša, ki smo
ga intervjuvali v našem
časopisu
naziv egiptovskega vladarja
vse, kar nas obdaja
voda, ki obdaja celine
25. december

Nika Pogorelc

Slikovna križanka

1.

2.

3.

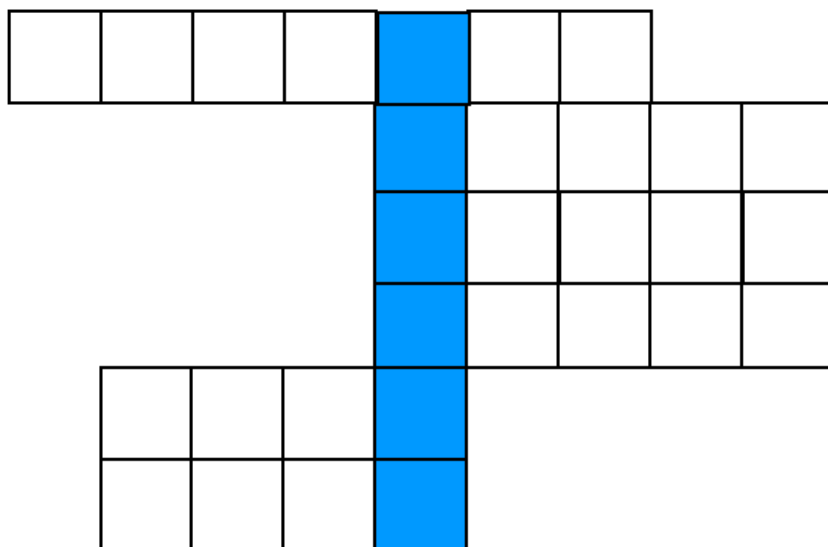
4.

5.

6.

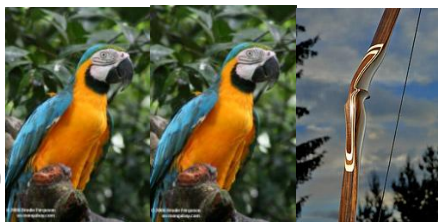
Petra Ramšak

		Enota v vojnem letalstvu (z I-jem)			Z vulkana bruha...			
		10.	Drevo z olivami (brez J)	Na morju je močen...				
	Nočna ptica		8.					
	Glasbilo s tipkami			2.				
Svetilo na palici	9.							
	NE-...					Žensko ime na M		
		7.	Barva pomladi		Okrajšava za Mestno gledališče Lj.	1.		
	Krajša oblika od Izabela			6.				Anton Aškerc
	Prodajalna zdravil							4.
	Plavalni klub							
	Božično drevo	3.						
			5.					

Avtor križanke (geslo):

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

D

D

_ _ _ _ _

brez K

BRANJE

»Zakaj policisti berejo pod vodo?«
 »Da berejo bolj tekoče.«

ZADNJI ŠOLSKI DAN

Janezek na zadnji šolski dan pride domov. Oče ga vpraša: »Kje imaš spričevalo?«
 »Posodil sem ga Petru, da bo prestrašil očeta.«

NOŽ

»Zakaj ima policist na televizorju nož?«
 »Da je slika bolj ostr.«

ELASTIKA

»Zakaj blondinka pred televizorjem napenja elastiko?«
 »Da je film bolj napet.«

RIBJE KONZERVE

Kako policaji odpirajo ribje konzerve?
 Vzamejo pištolo in zakričijo: »Odprite, policija!«

URA

"Zakaj ima policist vedno uro na nogi?"
 "Da gre v korak s časom."

DOBER RAZLOG

"No, Janezek, zakaj morate otroci hoditi v šolo?" je vprašala učiteljica.
 "Zato da imajo starši vsaj malo mir pred nami!"

POLICE

»Zakaj blondinka odlaga knjige na policijski avto?«
 »Ker na njem piše POLICE.«

R E B U S I

D 1 R

100 L

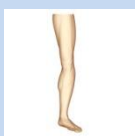

A

M=H

ČOOODA

drugi O=A

A=O

brez LA

Premetanki

Kaj se poslavlja marca? _____
 Uporabi črke iz besede **miza**.

Izpiši ime in priimek naše smučarske tekačice (dobitnica bronaste kolajne na zimskih OI 2010) iz črk:

5 MAJ RADIČ

_____.

Katja Sluga

ALI SI VEDEL?

Podgana zdrži brez vode dalj časa kot kamela.

Zareza, ki si jo naredil na skorji debla drevesa, bo ostala vedno na isti razdalji od tal, čeprav drevo raste.

Če uporabljate slušalke 1 uro, povečate število bakterij v ušesu za 700-krat.

Okrog 50% ljudi na svetu ni niti enkrat telefoniralo.

90% holandskih najstnikov govori tekoče angleško, medtem ko v Ameriki tekoče govori samo 80% najstnikov.

Leta 1926 je bilo na svetu samo 100 televizorjev.

3 četrtine ulovljenih rib se koristi za prehrano, vse ostalo gre za proizvodnjo mila, lepila, margarine ali gnojiva.

Na Aljaski je ubijanje medvedov dovoljeno, ni pa dovoljeno prebujanje medvedov zaradi fotografiranja.

Za kilogram medu morajo čebele obiskati 4 milijone cvetov in preleteti pot 4-krat daljšo, kot je obseg Zemlje.

Madrid je edino glavno mesto v Evropi, ki se ni razvilo ob reki.

V Bibliji so psi omenjeni 14-krat, levi 55-krat, domače mačke pa niti enkrat.

Morski psi nikoli ne zbolijo, ker so imuni na vse poznane bolezni.

Nekateri Eskimi uporabljajo hladilnike za to, da hrana popolnoma ne zmrzne.

Korenje vsebuje 0% maščobe.

Srce pri utripanju povzroča tako visok pritisk v telesu, da bi curek krvi lahko dosegel 9 metrov višine.

Moški imajo 7-krat večjo možnost kot ženske, da jih udari strela.

Polži lahko spijo 3 leta.

Sedanje število živih ljudi na svetu je večje kot število preminulih, ki so kadarkoli živeli na Zemlji.

Med je edina hrana, ki se nikoli ne pokvari. Arheologi so poskusili med, ki so ga našli v grobnicah faraonov, in ugotovili, da je še užiten.

Petra Ramšak

UMAZANE NOGE

Janezek je vsak dan hodil v šolo bos in to s tako umazanimi nogami, da je imela učiteljica vsak dan pripombe. Kljub temu pa ves trud učiteljice ni pomagal. Noge so bile še kar naprej umazane. Nekega dne pa Janezek pride v šolo s čistimi nogami.

"No, končno! So moje pripombe le padle na plodna tla?" je rekla učiteljica.

"Ne, doma smo tlačili zelje!"

BOLJŠI STAVEK

"Andrej povej mi kakršenkoli stavek."

"Jem fižol."

"No, ni slabo, toda povej mi kaj boljšega."

"Jem fižol s klobaso!"

OPOZORILO

Damjanova mati je učiteljici napisala opozorilno pismo:

"Tega, da mojega sina pretepate v šoli, ne bom prenašala! Ne smete ga tepsti, ker je zelo čustven. Tudi doma ga ne tepemo - razen v samoobrambi!"

BRANJE

"Zakaj policisti berejo pod vodo?"

"Da berejo bolj tekoče."

DOM UPOKOJENCEV

"Mami, pred vrati sta dve teti, ki zbirata prispevke za dom upokojencev!"

"V redu, naj vzameta babico s seboj!"

PLEMENITI SIN

"Mami, mi daš deset evrov za nekega starčka?"

"To je pa zelo lepo in plemenito. Kdo pa je ta starček?"

"Na vogalu naše ulice prodaja sladoled."

KAJ PA ZDAJ

"Ali tukaj stanuje Rajko Novak?"

"Da, to je moj oče, toda zdaj ga ni doma."

"Kje pa je?"

"Očka!" zavpije Iza. "Kaj pa naj zdaj rečem?"

RAČUNANJE

Oče je sina učil računanja:

"Sinko, koliko je ena in ena?"

"Šest!"

"Ne! No, poglej. Ti imaš eno

liziko, jaz ti dam pa še eno.

Koliko lizik imaš?"

"Štiri!"

"Ne!!!" se je zadrž že znervirani očka in na mizi zagledal jabolko.

"Poglej, v eni roki imam eno

jabolko, v drugi pa še eno

jabolko. Koliko jabolok imam?"

"Eno kilo!" je odgovoril sin.

"E, sin moj!" je žalostno zastokal

oče. "Poglej, potrkam po mizi

enkrat, nato pa še enkrat!"

"Očka, nekdo trka!"

"To sem bil jaz!"

"Kar vstopi!"

NOSEK

Branko se je vrnil ves objokan iz šole in rekel:

"Mami, jaz ne bom šel nikoli več v šolo! Vsi sošolci me zafrkavajo, ker imam tako velik nos!"

"No, no, Branko, pomiri se, tvoj nosek je tako srčkan. No, zdaj pa nehaj jokati in iz omare vzemi rjuho in si obriši nos!"

ZDRAVILA

Janezek leži bolan doma. Obišče ga sošolec in Janezek mu potoži, kako zanič grenka zdravila in kapljice mora jemati trikrat dnevno in nadaljuje:

"Najraje vidim, da mi jih da babica, saj jih več kot polovico zlije poleg žlice!"

MORNARJI

Učiteljica sprašuje:

"Kako se imenujejo živa bitja, ki živijo na kopnem in v morju?"

"Mornarji!" zavpije Janezek.

VESELJE

Pri pouku je učiteljica govorila o varnosti in o delu policije. Nato je vprašala učence:

"Kaj bi se zgodilo, če bi me na poti domov napadli roparji?"

"Jutri bi imeli prost dan!" se je takoj oglasil Janezek.

VIŠINA

Policista merita lestev. Eden jo drži, drugi pa zleze nanjo in meri. Mimoidoči pripomni:

"Sta pa res trapasta. Lestev bi položila na tla in izmerila, kako je dolga."

"Butec, neumni! Saj naju ne zanima, koliko je dolga ampak koliko je visoka."

NEPOŠTENO KAZNOVANJE

"Ali je pošteno, da je nekdo kaznovan za nekaj, česar ni storil?" vpraša Janezek učiteljico.

"Ne, to pa ne! To ne bi bilo pošteno!"

"Dobro, domače naloge nisem napisal," reče Janezek olajšano.

NEPOTREBNO UMIVANJE

"Janezek, preden greš v šolo si umij roke."

"Mama, saj se mi ni treba..."

"Zakaj pa ne?"

"Ker v šoli nikoli ne dvigam roke."

SRAMOTA

"Lahko te je sram, Janezek!" reče učiteljica. "Trideset vas je v razredu, pa si ti najslabši!"

"Lahko bi bilo še huje. Kaj pa, če bi nas bilo štirideset?"

UBIJAJOČE

Učiteljica je učencem naročila, kaj naj napišejo za domačo nalogo.

"To je nemogoče!" se je oglasil Janezek. "V takšni vročini pa toliko naloge!"

"Delo v šoli in delo za šolo še ni nikogar ubilo!" se je oglasila učiteljica.

"In zakaj bi moral biti jaz prvi?"

MRAZ

Janezek, kaj delaš?

"Nič, mama."

"Kako, nič? Igraš se z vrati in v stanovanje prihaja mraz!"

"Toda, če bom zaprl vrata, bo zunaj mrzlo!"

PETICA

"Mami, danes sem v šoli dobil petico!"

"To je pa zelo lepo, Janezek. Zelo sem vesela. Kaj si bil pa vprašan?"

"Matematiko, slovenščino, zgodovino, zemljepis in gospodinjstvo"

Oblikovalka: Barbara Kampjut
Naslovnica: Iza Štrumbelj Oblak
Tisk in vezava: ABO-grafika

Vir: najdi.si

Petra Ramšak